

המקור ספר סיפור חיים

הייבטן סלובינסקי
קרייטן 10 ליידיס
דומיניק סלובינסקי

כפר העלמם את הקלטות לען ולזפרן בפחשב?
אל תאבדו את ההיסטוריה, המרת סרטים ישנים לדיגיטל

לארכיונים ופרטיים

להחזיר לחיים מדיות ישנות

ראה פרטים בעמוד 13

הזמן הירוק

מבצע ענק לקיבוצים!

קנו קלנועית תוצרת וקבלו:

3 שנות אחריות + כיסוי גשם מתנה

בכפוף לתקנון החברה | בתוקף עד 31.12.18

להבצע פרטים לחץ

ראה פרטים בעמוד אחרון

שבועון הקיבוצים • מס' 1659 • י"ט בטבת תשע"ט • 27 בדצמבר 2018

המזכיר

סרטם של מולי וצ'ליל לנדסמן

עמוד 10

ירוקים מתמיד! לקבלת העיתון במייל, צור קשר בדוא"ל: kav_daf@tmags.co.il

מבצע בקלנועית אפיקים

חודש ניסיון: קונים ואם לא מתאים, מחזירים.

9901* / **קלנועית אפיקים** / **מחזור מוטור** / לוחית חופשי באמון

אפשרות למנגנון שבת | הדגמה בבית הלקוח | פריסה ארצית

צאו מהבית וסעו לפארק

כפוף לתקנון. עד 15.1.19. החזר כספי מותנה בהחזרת קלנועית תקינה. המבצע לא חל על קלנועיות שנקנו בעסקת טרייד אין

השחתת ציוד וגניבה בגבעת תום ותומר

גבעת תום ותומר. מזמנים לבקר

אלמונים הש-
חיתו בלילה שבין שבת לראשון, חלקים בגן הבוטני שבגבעת תום ותומר סמוך לקיבוץ נגבה וגנבו רכוש. הגנבים פירקו את הכיור בחוץ, את מערכת המים לשי-רותים, את אסלת בית השימוש ולק-חו עמם את החל-נות של השירותים. הוגשה תלונה למ-שטרה וטרם נעצרו חשודים. אתר ההנצחה והגן בוטני גבעת תום ותומר, הוקמו

לזכרם של 73 נספי אסון המסוקים בפברואר 1997, והוא קרוי על שם של תום כיתאין מנווה שלום ותומר קידר מנגבה, חיילי פלוגת ההנדסה של הנח"ל, שנפלו באסון. היוזמה להקמת האתר הייתה של אביו של תומר, יואב קידר. במשך השנים סובל המקום מהתנכלויות חוזרות ונשנות, גניבה והשחתת ציוד, כולל פריצות לקופה בחיפוש אחר כסף. אמציה שניידר, חבר נגבה האחראי על המקום, אומר כי מספר המ-בקרים במקום פחת מאוד. מאז תחילת השנה ביקרו באתר כ-33 אלף חיילים, והם כמעט המבקרים היחידים. הוא מזמין את כל עם ישראל להגיע, כי יש מה לראות, בייחוד בעונה זו של השנה.

לכל תומכי וידידי גלריה סימן שאלה

אנו מודים לכם על הגיבוי האדיר שנתתם לגלריה. תוך כשבועיים - הצלחנו בעזרתכם לגייס מעל 100% מהסכום שיאפשר לנו לשפר מאוד את חוויית הביקור בגלריה באמצעות מיוזג אוויר ומערכת אור קולית חדשים.

האמת היא שאנחנו מאוד נר-גשים מהמחווה הזו של תושבי הגליל בפרט ושל תומכים ושר-חרי קראפט ואמנות מכול הארץ בכלל.

זו הזדמנות של כל מי שעוד לא תמך בגלריה - להצטרף לה-צלחה שלנו. נשארו לנו עוד 28 ימים.

ניתן עדיין להיכנס ללינק הבא ולבחור את גובה תמיכתכם:

<https://www.givebackproject.aspx?k.co.il/id=3741>

למי שכבר תמך, תודה ענקית מקרב לב

צוות הגלריה: אילנה באומן, דן ודולף, אתי פרדו נוסבאום ונפתלי נחמני

להקשיב וגם להגיב, יודע לבקש וגם לדרוש. יניב הוא הקיבוצניק האולטימטיבי, ערכי, משתף, הגון, רודף צדק, ולא פראיר בכלל! יניב מהאנשים שנותן לכל אחד את ההר-גשה האמתית שאת או אתה חשוכים לוו אם הייתי שואל את אבא שלי איך לתאר במילה אחת את יניב, אני מניח שבלי הרבה מחשבה היה אומר לי: מענטש!

אשמה, אתרגש, אצביע ואתמוך כדי שיניב שגיא יהיה חבר כנסת שלנו מטעם מרצ!

בברכת חברים - חזק ואמץ!
דניטו, קיבוץ זיקים

הושתה על חקלאי הנגב, ולחילופין לצמצם הזרמת מים מותפלים יקרים אל השפ"דן. התכנית לתפיסת מי אגן נחל איילון והזרמתם לנגב נגנזה לאחר שמשרד התחבורה מצא תח-ליף טכני המבטל את צורך בהטיית נחל איילון לצרכי מסילת הרכבת ומי השיטפונות הנקווים אל ערוץ האיילון ממשיכים לזרום אל הים, משרדי החקלאות והאוצר לא מצאו עד כה עניין בפרויקט לאומי זה. מדינת ישראל המתייבשת חסרה מנהיגים אנשי מקצוע בעלי חזון, אמונה, כושר המצאה תכנון וביצוע כשמתח בלס, לאודר מילק, ולוי אשכול, בעלי אופק כלכלי נרחב. כאשר כלכלני האוצר טענו לאחר קום המדינה כי ההשקעה במוביל המים הארצי לא כדאית, פסק אש-כול בואו ונשקיע במוביל ולאחר מכן הוא יהפוך ל"הוצאה קבועה".

עמיום קופו

יניב שגיא!

הכרתי את יניב היותי מזכ"ל בתנועה העולמית של השומר הצעיר. יניב כיהן כשליח מרכזי זי בארצות הברית מטעם הסוכנות היהודית ותנועת השומר הצעיר; בשביל התנועה זו הייתה ברכה: בשביל התנועה זו הייתה הגשמה! בשביל התנועה זה היה כבוד גדול! לא רק יניב היה שליח התנועה, גם גליה אשתו ושלושת הילדים, מה שנקרה משפחה בשליחות! וכך הם תפקדו!

ההישגים של יניב כשליח היו רבים ומגוונים, ובמיוחד ביכולת שלו למצוא את הנקודות לקשר והידברות עם כל חלקי הקהילה היהודית באמריקה. איך לתאר בכמה מילים את פעילותו? איך לתאר בכמה מילים את אישיותו? יניב, הוא איש של אנשים. איש של צעירים ונוער. איש של חברים. יניב איש צנוע וכריזמטי, איש חכם ועם דיבור בגובה העיניים. יניב יודע

קטנים יותר. מערכת ניקוז מהיר ויעיל של מי הנגר ושימוש יעיל בהם יעלה את איכות חיי האוכלו-סייה העירונית תוך שילוב שימוש מושכל וכלכלי במים אלו לחקלאות

אגן הניקוז של נחל איילון, כמקור למי נגר יעיל לחקלאות

אגן הניקוז של נחל איילון הוא מאגני הניקוז הגדולים והמעניינים בהקשר של ניצול מי סופות גשם שניתנים להובלה ושימוש לה-שקיית גידולי שלחין בנגב. אגם ניקוז איילון משתרע על שטח מצרפי של 830 קמ"ר וערוצו המרכזי הוצה בסוף דרכו שטח עי-רוני מכונה וסלול בתל אביב ובגוש ומתחבר אל הירקון. בעת תכנון הטיית ערוץ האיילון לצורך הנחת תשתית למסילות רכבת, הוערך פוטנציאל תפיסת מי סערות גשם בנקודת כניסת הערוץ לשטח עי-רוני, בכ-30 מיליון מ"ק לשנה. גור-רמי חקלאות ביקשו משר התחבורה כי מתווה תכנון תפיסת מי סערות הגשם הזורמים בערוץ האיילון יכ-לול הזרמת המים להשקיית גידולים חקלאים בנגב, כתוספת למי הש-פדן. רעיונות התכנון כללו הקמת אגמים לאגירת מי סערות הגשם ליד פארק שרון (הירייה) וכן באר-מות מקווה ישראל. שני אגמים אלו אמורים היו להשתלב בפארקי גנים ונופש שיהוו תוספת ריאות ירוקות לרווחת תושבי גוש דן. לצורך שי-מוש חקלאי בנגב התבקשה השקעה נוספת בהרחבת המאגרים האופ-רטיביים בוהר - לכיש, ובתקומה. אומדן תקציב להשקעה בפרויקט זה הסתכם בכ-240 מיליון ש"ח ועלות ההפקה והתובלה למ"ק מים אמורה להסתכם ב-1 - 1.2 ש"ח למ"ק מים בראש השדות המושקים. הערך המר-סף לחקלאים המשתמשים במים אלו אמור היה לעמוד על כ-50 מיליון ש"ח בשנה. מים אלו אמורים היו לבטל את גזרת קיצוץ מכסות המים אשר

ארצנו מתייבשת - מה עוד לא עשינו ויש לעשות?

מסע שכנוע אזרחי ישראל בא-מצעי התקשורת באשר לאימת המדבור המתרחשת עלינו והצו-ר הקיומי לחסוך במים, מעלה את השאלה מה עוד לא עשינו ויש לע-שות?

ישראל מצטיינת בפיתוח טכניקת התפלת מים בתהליכים תעשייתיים ומים מותפלים מהווים מרכיב העו-ר לה בשיעורו בסל צריכת המים בישראל. התפלת מי-ים כרוכה תהליך ייצור תעשייתי עתיר אנ-רגיה, ומכאן העלות הגבוהה למים אלו. מאידך נשאלת השאלה האם מוצו כל הדרכים היעילות לניצול מי נגר יעיל כתוצאת סערות גשם, מים הזורמים בעת זו אל הים. כפי-רסום המדעי טכנולוגי "ממטרר למשאב" - ניהול והשבת מי נגר עירוני אשר התפרסם באוקטובר 2017 (בכתב העת "קרקע" בהוצאת הקק"ל), נאמד פוטנציאל מי הנגר היעילי הבלתי מנוצל בערי ישראל המרוצפות ב-70 עד 100 מיליון מ"ק לשנה, מים אלו זורמים כיום אל הים. מי הנגר מתפלגים למים באיכויות שונות של ניקיון ממפגעי זיהום, לפיכך ניצולם לאחר תפיסתם מצריך דרך טיפול שונה לכל מקטע לפי מדת ניקיונו מחומרים מזהמים: מי גשם נקיים ניתנים להחזרה חר-זרת אל אקוויפר מי התהום, ומים באיכויות נמוכות יותר ניתנים לני-צול כמי גינון בישובים העירוניים, ובטיפול מתאים גם כמים להשקיית מטעים מסחריים. שימוש במי הנגר היעילי בערי ישראל, מצדיק השקעה לאומית בסדר גודל של 600 עד 800 מיליון ש"ח (בהתייחס לאומדני התפוקה לעיל). שיעור האוכלוסייה החיה בערים בישראל הוא מהגבוהים בעולם - כ-90% מתגוררים ב-76 ערים ובנוסף ביישובי סמי עירוניים

עיתוני ההתיישבות מגדילים את החשיפה שלך!

ניתן לקרוא את עיתוני **הזמן הירוק**, **הרפת הירוקה**, **יבול שיא**, **הרפת והחלב** גם באתרים הבאים:

www.tmoshavim.org.il/index.aspx?id=4327

www.ihaklai.org.il

www.fgo.co.il/HTMLs/home.aspx

www.ofek-israel.org.il

www.kib.org.il/yarok.html

www.israel.agrisupportonline.com

תנועת המושבים

האיחוד החקלאי

ארגון מגדלי הפרחים

אופק

קיבוצניק

הפורטל לחקלאות טבע וסביבה

חפשו אותנו בפייסבוק

קיבוצניקים, יש לכם חברת ביטוח משלכם. לא כדאי לנסות אותה?

מחפשים ביטוח רכב או דירה?

תכירו את ביטוח חקלאי.

חברת הביטוח שהוקמה על ידי הקיבוצים, ונמצאת בבעלותם.

וזזה אומר שאנחנו שלכם ותמיד בעדכם.

במחיר. בשירות. בתביעות.

התקשרו עכשיו לקבל הצעה.
שווה לבדוק אותנו

03-3094595

www.bth.co.il

ביטוח חקלאי

כי בעצם זה שלך

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ. תנאי ההצטרפות בהתאם לתנאי הפוליסה ובכפוף להליכי חיתום. * תנאי המבצע: המבצע בתוקף עד ל-31.7.2019. בביטוחי רכב ודירה - לכל המצטרפים בתקופת המבצע תינתן ההנחה לפרמיה של שנה (לא כולל ביטוח חובה ורכבים מעל 3.5 טון). בביטוחי חיים ומשכנתא - ההנחה תינתן לכל תשלומי הפרמיה המשולמים במהלך תקופת המבצע. ביטוח חקלאי רשאית להפסיק ו/או לשנות את תנאי המבצע בכל עת לפי שיקול דעתה.

שנה על כל ירייה

בית המשפט גזר שלש שנות מאסר על איתי קריגר מרשפים, שירה במנהל הקהילה איתן בלניקוב, לאחר שזה הורה לנתק את אספקת החשמל לדירתו

איתי קריגר: "איבדתי שיקול דעת, הייתי רעב". צילום מתוך "המקור"

בית המשפט המחוזי בנצרת גזר ביום רביעי שעבר שלוש שנות מאסר על איתי קריגר, חבר קיבוץ רשפים, בן 71, שירה בנובמבר 2017 במנהל הקהילה בקיבוץ, לאחר שזה הורה לנתק את אספקת החשמל מדירתו בשל חוב מצטבר של עשרות אלפי שקלים. על פי כתב האישום שהוגש נגד קריגר, הגיע מנהל הקהילה, איתן בלניקוב ביום האירוע לקיבוץ וחנה בחניה השמורה לו ליד מזכירות הקיבוץ. קריגר המתין לו, כשהוא מסתיר במעטפה אקדח "ברטה" ובו שלושה כדורים, שהיה ברשותו ברישיון. הוא חיכה שב' לניקוב ייצא מהרכב, ואז התקרב אליו, הושיט את המעטפה ובה האקדח לכיוונו ואמר לו "הבאתי לך מתנה". בלניקוב ניגש לקחת את המעטפה, ו"או, ממרחק של כחצי מטר, ירה הנאשם באמצעות האקדח שלוש יריות לכיוון פלג גופו התחתון. לאחר מכן, הנאשם נמלט מהמקום". זמן קצר לאחר האירוע הסגיר עצמו קריגר למשטרה בית שאן ומעצרו הוארך עד תום ההליכים נגדו. הוא ישב במעצר קרוב לשנה, ותקופה זו תופחת מהעונש שהוטל עליו. בלניקוב נפגע במפשעה, בירך ימין וביד שמאל, אושפז בבית חולים העמק, ולאחר זמן קצר שוחרר וחזר לתפקידו. לאחר מכן החליט קיבוץ רשפים על סיום ההתקשרות עמו.

איתי קריגר הגיע לרשפים לפני כ-40 שנה מקיבוץ אחר, התחתן עם זיוה בת הקיבוץ, מורה למוסיקה, ונולד להם ארבעה ילדים. במשך שנים ניגן בתזמורת הקיבוץ ובמקצועו כשומר. הוא נשוי וארבע בנות. הוא נשוי וארבע בנות. הוא נשוי וארבע בנות.

בוצים בכינור ובמקצועו האחרון היה טכנאי שיניים. לפני כ-15 שנה התאלמן. אף אחד מארבעת ילדיו אינו מתגורר ברשפים. הוא פרש לגמלאות לפני שנים אחדות עורד לפני הגעתו לגיל הפרישה הרשמי ולטענתו לא הועברו אליו כספי פנסיה שמגיעים לו ולכן הפסיק לשלם עבור שירותים שונים שניתנו לו בקיבוץ. החוב המצטבר של קריגר הגיע לסדר גודל של 50,000 שקל, בינו ובין הקיבוץ התנהלו הליכי גישור שלא פתרו את המשבר, מה שהביא בסופו של דבר להחלטה הקיצונית של מנהל הקהילה לנתק לו את החשמל. לפני כשבועיים שודרה בתכנית "המקור" בערוץ 10 כתבה על הפרשה. לעורכת התחקיר גלי גינת אמר קריגר: "איבדתי שיקול דעת, הייתי רעב". הוא סיפר שהתקופה בכלא הייתה מאוד קשה עבורו, אסירים הציקו לו וגזלו חלק מארוחותיו. גינת חזרה אליו לאחר שניתן גזר דינו ושאלה אותו איך הוא מרגיש לקראת כניסתו לכלא לשנתיים נוספות. קריגר השיב: "היה קשה".

ביקור שר העבודה התאילנדי

שר העבודה התאילנדי, אדול סנגסינקאו, ביקר השבוע בישראל על מנת לבחון את התנאים בהם עובדים ומתגוררים אזרחי מדינתו בישראל. במסגרת הביקור, הגיעה המשלחת שמנתה נוסף לשר העבודה ורעייתו, גם מנכ"ל המשרד, שגרירת תאילנד בישראל פנפראפה וונג קוביט, ואנשי תקשורת מתאילנד, למגורי העובדים התאילנדים בקיבוץ מצובה. את הביקור ליוו נציגי מילופרי מתשלובת מילואות המרכזים את הפעילות החקלאית של קיבוץ האזור.

השר שהגיע לישראל אחרי סיור במדינות רבות בהם מתארחים מהגרי עבודה מתאילנד אמר: "התנאים כאן הם התנאים הטובים ביותר שראינו לאזרחים שלנו". אחר פנה לעובדי החקלאות: "תלמדו ותביאו את הידע אתכם לתאילנד. תשמרו על עצמכם". הוא שוחח עם העובדים והעניק להם מתנות - מזכרות ממולדתם.

תמיר פורת, מנכ"ל מילופרי הגיש לשר מתנה בשם תשלובת מילואות, סיפר על העבודה המשותפת, על ההכשרות שעובדים העובדים ועל ההשקעה בתנאים וברוחות העובדים כולם. פורת הזמין את השר לסמינר לעובדי המטעים התאילנדים שהתקיים יומיים לאחר ביקורו ואליו הגיעו כ-170 איש. הסמינר, המתקיים זו השנה ה-13 בניהולה של מנהלת האיכות של מילופרי שגית חיים, יועד להעניק לעובדים ידע וכלים על חקלאות, בטיחות וחוקי העבודה במדינת ישראל. פורת: "אנו משקיעים בעובדים שלנו, בין אם הם אזרחי ישראל ובין אם הם מהגרי עבודה. הבטיחות ותנאי העבודה חשובים לנו. החקלאות היא ערך חשוב והעובדים בה ראויים ליחס הוגן ולתנאים טובים. מילופרי לא רק מקפידה על תוצרת איכותית, אלא על ניהול הולם לכל אורך הדרך".

שר העבודה התאילנדי בחברת עובדי החקלאות במצובה ועובדי מילופרי. צילום יח"צ

ועדת הכספים אישרה את התקנות לפיצוי יישובי הדרום

התקנות מעגנות פיצויים לתקופות הלחימה וטרור ההצטות ב-8 החודשים האחרונים ויישארן בתוקף מספר חודשים נוספים על מנת לבחון את המשך נחיצותן

ועדת הכספים בראשות ח"כ משה גפני, אישרה בשבוע שעבר את התקנות המעגנות פיצויים לעסקים ולעובדים באזור עוטף עזה והדרום, לתקופות הלחימה וגל טרור ההצטות ב-8 החודשים האחרונים, זאת בהתאם למתווה שגיבשה הוועדה ואומץ ע"י רשות המיסים. התקנות שקודמו יעניקו פיצוי לעצמאיים ולמעסיקים עבור הוצאות שכר עובדים שנעדרו בשל סגירת מקום העבודה ולהורים שניעדרו מעבודתם בשל סגירת מוסעדות חינוך. דבוראים ועובדי ענף התיירות שנפגעו יוכלו לבחור להשוות את מחזורם השנה למחזור אשתקד. לדרישת הוועדה נקבע כי התקנות יישארו בתוקף מספר חודשים נוספים מעבר לסוף השנה, על מנת לבחון את המשך נחיצותן.

לדרישת הוועדה נקבע שכר פיצוי יומי גבוה משהציעה בתחילה רשות המיסים, בנוסף הוספו בצווים נוספים 11 יישובים לרשימת יישובי הספר ו-2 יישובים לרשימת היישובים הנכללים בצו הסיוע המזכה בהטבות מס. יו"ר הוועדה, ח"כ משה גפני: "ההוראות הרבה יותר טובות מבעבר, הן מועילות לתושבי עוטף עזה, וליישובים שהופכים לקבועים, ואנחנו נמשיך ונפעל לסייע להם". כזכור, לפני כחודשיים פנו ראשי הרשויות בעוטף במכתב, שאלו הצטרפה התנועה הקיבוצית, אל ראש הממשלה שר הביטחון ושר האוצר, בו דרשו מנהלי היישובים בנגב המערבי מן הממשלה, להכיר בעובדה כי סדר חייהם משתבש מעת לעת עקב מצב הביטחון המעורער באזור ועקב הוראות מערכת הביטחון לה-

שבית את מערכות החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי ביישובים. המתווה מציע מסלולי פיצויים בגין נזקים עקיפים שנגרמו לעסקים ביישובי הדרום ועוטף עזה (כפי שמפורטים בתקנות): מסלול מחזוריים לענף הרבירים והתיירות - לתקופה מיום 1.5.18 ועד 30.4.19. מסלול שכר לענפי המסחר, התעשייה, השירותים, החקלאות, התיירות והרבירים - לתקופה מיום 1.5.18 עד 28.2.19.

ח"כ חיים ילין (יש עתיד), ראש מועצת אשכול לשעבר: "אני מברך את מס רכוש, שר האוצר כחלון ויו"ר ועדת הכספים ח"כ משה גפני, שהביאו היום לאישור סופי את תקנות הפיצויים. התקנות שאושרו יפצו את העסקים ועסקי התיירות, וכניסו עשרה יישובים נוספים תחת

קטגוריית יישובי הספר וכמו כן, יכללו את היישובים נווה ובני נצי"רים כיישובים שזכאים להטבות מס. אחרי 8 חודשים של טרור יומיים כתוצאה משריפות והסלמות, זאת בשורה משמחת לתושבים ולראשי המועצות. שמירת על ביטחונם הכי לכלי של תושבי עוטף עזה צריכה להיות מטרה עיקרית".

ח"כ איתן ברושי (המחנה הציני): "אני מודה ליו"ר הוועדה ח"כ משה גפני שנתת למשימה והוביל יחד איתי, לאורך חודשים ארוכים, את הדרישה לפצות את תושבי שדרות ועוטף עזה בגין הנזקים הכלכליים שנגרמו להם מפאת המצב הביטחוני. מדובר בבשורה חשובה והישג גדול ליישובים. ישראל עור מדת בפני אתגרים ביטחוניים בגבול הדרומי ובוה הצפוני. על כן, יש

לחזק את היישובים לאורך הגבולות, מתוך ראייה ותפיסה שרק יישובים חזקים בשגרה יעמדו בהצלחה במבחנים בעתות חרום ומלחמה".

גדי ירקוני, ראש המועצה האזורית אשכול: "מדובר בהחלטה חשובה ומתבקשת שמכירה בצורך המהותי לפצות את תושבי עוטף עזה שנפגעו מהמצב הביטחוני בש" מונת החודשים האחרונים, הורים שהפסידו ימי עבודה, תיירנים וכ"עלי עסקים. הבשורה החשובה מבחינתנו שכל יישובי המועצה יכללו במתווה, גם אלה שכביכול אינם בתוך עוטף עזה אך נפגעו מהמצב הביטחוני באותה המידה. אני מודה ליו"ר ועדת הכספים ח"כ משה גפני, לרשות המיסים ולשותפי ראשי המועצות בעוטף עזה על המאמץ המשותף להביא לאישור המתווה".

בִּשְׂטַח

החשיפה הרשמית של MULE PRO-FX™

אולם תצוגה חדש המתמחה ברכבים תפעוליים וטרקטורי משא נפתח בקיבוץ מענית לרווחת תושבי עמק חפר והסביבה. בואו לחגוג באירוע הפתיחה, **יום שישי ה-11.1 | 9:00-15:00** עם אוכל טוב, שתייה טובה ומחירים מיוחדים על מגוון הכלים, ותיהנו גם ממתנה אישית.

טל': 074-7408404 עומרי הלוי: 054-5561111 בן גלעדי: 054-2777177

חפשו "בשטח" ב-

גירוש משפחות מחבלים

מה יהיה אחרי שיתברר, שגם גירוש משפחות המחבלים לא עוזר למלחמה בטרור, אלא להפך, מגביר את המתיחות ומתסיס את השטח, כפי שטוענים שיקרה רוב אנשי הביטחון שמתמצאים בתחום? מה יהיה שלב הענישה הבא שיציעו נפתלי בנט ואיילת שקד? לגרש לא רק את המשפחה המצומצמת, אלא את המשפחה כולה – אחים, דודים, בני דודים, סבים וסבתות? לגרש את כל הרחוב שבו התגורר המחבל? את כל הכפר? כי אם מחבל פוטנציאלי יידע מראש, שהוא עצמו לא ייצא חי מהאירוע, הבית שלו ייהרס, המשפחה שלו תגורש

בא להם להקיא

אריק גולדשטיין, נשיא הפדרציה היהודית בניו יורק, שמייצג מיליון יהודים פחות או יותר, אמר בשבוע שעבר לאנשי משלחת של פקידי ממשל מישראל, עיתונאים ונציגים מהמגזר הפרטי, שהחיבור בין ממשלת ישראל לממשלו של דונלד טראמפ, והאופן שבו ממשלת ישראל פועלת בנושא הסכסוך עם הפלסטינים, מרחיקים עוד ועוד יהודים מתמיכה בישראל. ("מעריב"). "אנשים שעד לפני 3 שנים היו התומכים הגדולים ביותר של

מיליוני אנשים לא יקבלו את זה

יו"ר הקואליציה ח"כ דודי אמסלם ממשיך בשלו: משטרת ישראל מבצעת הפיכה שלטונית נגד נתניהו. השבוע בראיון בערוץ 20 אמר אמסלם: "אני אומר, שבעצם מתבצעת הפיכה במדינת ישראל... יש כאן איזשהו מצוד שהתחיל במשטרת ישראל, וכמובן הם הכניסו את

למי קראת זנאי?

אחד הדברים המעניינים אצל יאיר נתניהו זוהי תחושת הנרדפות שיש לו. איך יודעים שיש לו? בתגובה לפוסט שכתבה זהבה גלאון, בו תקפה את אביו ואתו כינתה זנאי, שיבץ נתניהו הצעיר את המשפט הבא: "תראו כמה אלימות מילולית מצד ה'נאורים'. אף אחד לא מעיז לדבר ככה לאף בן או בת של פוליטיקאי

חה"כ אמסלם. מאשים שוב את המשטרה בהובלת ניסיון הפיכה נגד נתניהו

האויבים הפוליטיים שולחים לגולאג או לכלא אבל זה לא עובד ככה במדינה דמוקרטית. אבא שלי בסך הכל נחקר במשטרה בדיוק אבל בדיוק כמו! זוכרת? ועוד דבר אין מילה כזאת בעברית זנאי. אם אתם השמאלנים מתכוונים אדם שהיה במועדון חשפנות אז תגידו את זה ישירות. ואת יודעת מה. כן הייתי בפוסטיקט לפני 4 שנים. וראיתי שם הרבה נשים שבאו לבלות. וראיתי גם כמה עיתונאים שמאלנים שמרבים להטיף מוסר. או לי יום אחד אחשוף את שמם".

קודם כל, יש בעברית מילה כזו "זנאי" ואין מילה כזו "מעזי". את המונח "זנאי" יאיר מוזמן לבדוק בוויקיפדיה. נעשה בו שימוש רק לאַ חרונה, באירוע ההצדעה לזמר העברי בכנסת, בו הוענק פרס הוקרה לאילי גולן. בין קריאות המחאה שקידמו את גולן נשמעה גם: "זנאי, מנצל קטינות".

אבל מה שיותר חשוב: יאיר נתניהו הוא אדם אלים מילולית בצורה יוצאת דופן. הוא אלים לא כתגובה למה שכותבים או אומרים אחרים, כפי שנוהגים להגן עליו יקירי המשפחה, אלא נוקט אלימות מילולית ברוב הפעמים ביוזמתו. כמה דוגמאות, על קצה המזל: את רוני אלשיך הוא הגדיר: "שילוב מיוחד של טוני סופרנו ואיש הגשם", לאמנון אברמוביץ' הוא קרא: "פח אשפה, טיפש, תעמולן סובייטי ואופירה אסייג היא "בהמה גסה", "תת רמה", אישה "שהגיעה לאן שהגיעה בזכות רומן עם גבר נשוי". כוס אמ"אמא שלכם, יא שמאלנים", הוא קרא לעבר אנשי "מולד" בפגישת גישור שנקבעה להם, ואת הקרן החדשה לישראל הוא מכנה דרך קבע "הקרן להשמדת ישראל". המשנה ליועמ"ש דינה זילבר, שמתחה ביקור רת על חוק נאמנות בתרבות, היא "זוכת פרס קשת להשתנה על הציבור", וזהבה גלאון היא "זבל אנושי". ועוד ועוד.

ב־10 בדצמבר הוסיף יאיר בדף הפייסבוק שלו: "עמותות השמאל במימון ממשלות זרות ועוינות הפוליטיקאים מהשמאל ואנשי התקשורת שמצדדים תמיד בצד של האויב ותמיד נגד האינטרס היהודי, ליבם גס בקורבנות טרור מתנחלים או קורבנות של המסתננים, ומצד שני ליבם מלא חמלה לכל מתפרע פלסטיני שנפצע על גבול עזה" הם בוגדים! הגיע הזמן לומר את האמת הפשוטה. על פי כל סטנדרט אנושי בסיסי ומוסכם על כל לאום בהיסטוריה. הם בוגדים לכל דבר ועניין". נתניהו האב הסתייג מהשימוש במונח בוגדים, מרצ דרשה מהיועמ"ש לפתוח בחקירה בחשד להסתה. M.A על אדם שאין לו בעיה לכנות אחרים בכל כינוי גנאי אפשרי, ("פח אשפה", "זבל אנושי", "בהמה גסה", "בוגד"), אבל כשמישהו משגר נגדו כינוי גנאי ("זנאי"), הוא נעלב עד עמקי נשמתו. "אף אחד לא מעיז לדבר ככה לאף בן או בת של פוליטיקאי אחר, אין גבולות", כתב יאיר הפגוע. איך באמת מעזים לעשות לו דבר כזה?

וגם כל הכפר יגורש, הוא יחשוב שבע פעמים אם לבצע את זממו? וכמובן הנימוק שאין בלתו – אם צעדי הענישה האלה ימנעו אפילו הרוג ישראלי אחד, שווה ללכת על זה. רק לא שווה ללכת בכיוון שבוודאות יפחית את החיכוך ויוריד את רמת האלימות – היפרדות מהפלסטינים, הם שם ואנחנו פה.

הנה רעיון ששווה להרהר בו: בנט ושקד לא באמת רוצים לגרש משפחות של מחבליים. הם שומעים את דברי אנשי הביטחון שסבורים שמדובר בצעד לא יעיל, הם מודעים להתנגדות של כל היועצים המשפטיים, אומרים לנו שבא להם להקיא, ושכל ההשקעה והאהבה שלהם לישראל ירדה לטמיון, אמר גולדשטיין. הוא סיפר, שמדי יום מתקשרים אל משרדי הפדרציה יהודים אמריקאים, שאומרים כי אינם רוצים יותר שכספים יושקעו בישראל. "הם מסתכלים על היחס לפלסטינים, היחס למבקשי המקלט והמונופול של הרבנות ואומרים שיש כאן ניתוק תרבותי עמוק. הם אומרים שהם מרגישים לא נוח עם כל זה, ולכן מעדיפים להתנתק".

הפרקליטות פנימה. אנחנו נמצאים בנקודה שלדעתי היא מסוכנת למדינת ישראל". ועוד מדברי היו"ר: "אני מבין שתופרים כאן תיקים לראש הממשלה ואי אפשר להשלים עם זה. יש גם יום אחרי ואם מישהו יחליט להעמיד לדין ראש ממשלה על תיקים הזויים כאלה,

אחר, אין גבולות". ב־10 בדצמבר כתבה זהבה גלאון את הפוסט הבא, מיועד לראש הממשלה: "זה שהילד שלך פחדן וזנאי זו קודם כל בעיה שלך. זה שאתה עבריין מושחת ושקרן מסית, זו בעיה של כולנו. השנים שתשב במעשיהו יהיו תחילת התיקון של השנים שישבת בבלפור.

אריאל / 2018

300 בתים ממוגנים ייבנו בעוטף עזה

בית ממוגן בעוטף עזה

בעקבות העימותים עם המאס וירי טילי הקסאם בחודשים האחרונים, ב-2019 ייבנו כ-300 בתים ממוגנים, בעוטף עזה וביישובי הדרום הסמוכים. הבתים בנויים מקירות של בטון מזוין, בדומה לקירות הממ"ד, והם בעלי עמידות גבוהה לפגיעות הרף, לפגיעות של רסיסי טילים ורסיסי רקטות.

הבתים הממוגנים ייבנו

בקיבוץ צאלים, בקיבוץ אור הנר, במושב שובה, בניר עם, בנתיב העשרה, במושב כרמית, בשרדות ובעוד למעלה מ-10 קיבוצים ומושבים נוספים. חברת GSB - בית ירוק ובטוח, שפיתחה את טכנולוגיית הביצוע לבניית הבתים הממוגנים, מדווחת כי בחודשים האחרונים התגבר מאוד קצב הפניות מצד תושבים המחפשים פתרונות מגוונים. בנוסף לבתים שכבר סוכם על בנייתם, מתנהל כעת משא ומתן מתקדם עם כ-300 משפחות נוספות.

ב-3 השנים האחרונות, נבנו בקיבוץ נחל עוז כ-25 בתים מסוג זה, בקיבוץ ארוז סיימו לבנות כ-30 בתים, בקיבוץ להב 50 בתים נמצאים בשלבי סיום, בקיבוץ כפר עזה בונים 11 בתים וכבר מתוכננים בתים נוספים בקיבוץ. בשרדות הסתיימה בנייתם של שני בתים ראשונים, ועוד ועוד. הבתים הממוגנים בנויים מקירות בטון מזוין בעובי 15 ס"מ, ומצופים בחומר בידוד, שמבודד היטב מחום ומקור. הבתים הממוגנים הם גם בתים ירוקים - בתים המבודדים היטב מפני חום וקור, אשר חוסכים לבעליהם למעלה מ-50% מהוצאות החשמל החודשיות.

טכנולוגיית הבניה הממוגנת פותחה על ידי אילן ליאור, מנכ"ל GSB. ליאור עצמו גדל בקיבוץ שהופגז במלחמת ששת הימים. "נולדתי בקיבוץ בחן בסמוך לגבול עם ירדן. חווית הריצה למקלט בצערי ה-6 ביוני, כשבקעקע הדי הפגזים שנפלו בין בתי הקיבוץ, זכורה לי היטב. אני מאמין שבית, בפרט ביישובים מאוימים, צריך להיבנות בתפיסה של 'ביתי מבצרי'. המרחבים המוגנים חשובים מאין כמותם, אבל במקרים רבים אין די זמן להגיע אליהם".

שרון סולומון, נשוי ואב לשניים, מספר על ההחלטה לעבור לבית ממוגן בקיבוץ זיקים. "לגור בעוטף עזה, בבית מבטון מזוין - זאת נראית לי ההחלטה הכי הגיונית", הוא אומר. "עכשיו אנחנו מרגישים בטוחים ויכולים סוף. סוף לישון בשקט".

מטה המאבק נגד הקמת שדה תעופה ברמת דוד: מנהלת ההקמה פועלת בניגוד להוראות התכנון

הדין כי הנחיות לעריכת תסקיר הסביבה שאושרו על ידי המועצה הארצית ניתנה בחופזה, כאשר בפני המועצה הארצית הוצג רעיון תכנוני בלבד ואף לא בדל של תכנית קונקרטית או שלד תכנית. עורכי הדין דורשים לקבל הבהרות כיצד אושרו הנחיות להכנת תסקיר השפעה על הסביבה מבלי שהוכנה פרוגרמה ומבלי שהוצג תכנון ותשריט בהתאם לנדרש וביקשו גם לדעת מהו בסיס הנתונים שעמד לרשות עורך ההנחיות לעריכת התסקיר והמועצה לצורך הבנת ההשפעות הסביבתיות. עורכי הדין טוענים כי אם לא קיימת תכנית, יתבקשו המועצה הארצית והמשרד להגנת הסביבה לבטל את ההנחיות לעריכת תסקיר ההשפעה על הסביבה ולהורות על הקפאת פעילות המנהלת - עד אשר יתקבלו מסמכי תכנית מלאים ומפת רעש ערכנית.

הליך זה מצטרף לבג"ץ שהגיש מטה המאבק כנגד המועצה הארצית בדרישה לפטול את דו"ח החלופות לבחירת האתר להקמת שדה התעופה המקביל שהוכן על ידי שפרן עליו עדיין לא העבירה המועצה הארצית תגובה. וכן עתירה לבית המשפט בדרישה לקבל מידע בהתאם לחוק חופש המידע

המועצה הארצית לתכנון ובניה קייבלה בדצמבר 2017 החלטה על מינוי ועדת עורכים לצורך עריכת תכנית מפורטת להקמת שדה תעופה משלים עבור כל אחת מהחלופות - נבטים ורמת דוד.

נציגי מטה המאבק ונציגי היישובים בעמק, קיימו מספר פגישות עם נציגי מנהלת ההקמה במטרה לוודא כי הליך הכנת תסקיר ההשפעות הסביבתיות יוכן על פי הנהלה. בפגישה האחרונה גילו נציגי המאבק להפתעתם, כי כבר מתבצע הליך של הכנת תסקיר השפעה על הסביבה, עוד בטרם הוכנה תכנית מפורטת ואף מבלי שתהא לנגד עיניהם תכנית ראשונית כנדרש.

מטה המאבק טוען כי המועצה הארצית חרגה מהסמכות אשר הוקנתה לה כאשר הורתה על עריכת הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה ואישרה הנחיות אלו. המטה פנה בעניין זה באמצעות עו"ד מירביב זיק ועו"ד רויתל אפלבוים לזאב בילסקי, יו"ר המועצה הארצית לתכנון ובניה במנהל התכנון, לישראל דניציגר, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה וליעקב יופה, מ"מ ראש מנהלת הקמת שדה התעופה. בפנייתם, טוענים עורכי

ק.מ.ס ציוד טכני בע"מ

איכות ושירות לנסיעה בראש שקט

החל מ-25,000 ₪ כולל מע"מ

אנפה

עגלת העמסה חשמלית

נבולה - רכב נהיגה חדש בשוק

דוכיפת

לפרטים נוספים: www.kms.co.il משרד: 03-9328959 מייל: infokms100@gmail.com
בן 054-4203015

הרכבים הינם רכבים תפעוליים המותרים לשימוש בשטח תפעולי בלבד

קום והתהלך בארץ

"ארץ" - תערוכת אמנות משולבת בגלריית השלום במרכז לאמנות בגבעת חביבה. רפי מינץ - ציור. יעל לב - וידיאו. איליה מגנס - מוסיקה. אוצרת: ענת לידרור.

יובל דניאלי

לפעמים האדם הוא באמת תבנית ארצו ולא רק שורה משיר. לפעמים האדם העומד מאחורי יצירותיו הוא לא פחות מרתק ומעניין מאשר יצירותיו. במילים אחרות: כאשר אדם איכותי נפגש עם יצירה טובה משלו מתמלא התנאי של תערוכה מומלצת. רפי מינץ הוא אמן בלתי נלאה שתמיד מפתיע אותי מחדש. גם בגילו הלא צעיר (יליד 1938), הוא מתנהל כנער בתנועת נוער. על פניו רוח שובבה ומאירת פנים; כזה שאוהב לטייל לאורכה ולרוחבה של הארץ, על יופיה, קסמיה ומכאוביה.

למרות שנולד כצבר בארץ ישראל המנדטורית, נושא עמו רפי מינץ את שרידי ארץ הולדת הוריו (גרמניה). עד גיל שש דיבר גרמנית עם הוריו בביתו בחיפה, וערבית על בוריה עם ילדי השכנים בוואדי ניסנאס שם שכן ביתו. בגיל שש התחיל ללמוד ולדבר עברית עם כניסתו לכתה א'. רפי מתבונן בגובה העיניים במציאות הישראלית מתוך ביקורת וחמלה. מתוך אהבת אין קץ לארץ המיוסרת הזאת, מבלי להסתיר את פלאיה וקמטיה. "ארץ" קרא רפי לתערוכתו אליה חברו עוד שניים: יעל לב אמנית וידיאו שתיעדה באופן משלים, רגיש, מזדהה ומשתף פעולה, את מסעו היצירתי של רפי מינץ בארץ יצירתו. אליהם חבר המוסיקאי שבצוות - איליה מגנס, שהמוסיקה ששילב בווידיאו של יעל לב מול היצירות של רפי עושה רק טוב לתערוכה. האינטרפרטציה שלו לשרי א"י (התקווה, שכולת בשדה, בהרים כבר השמש מלהטת וכו') הנוסטלגית, מבוצעת עלי ירו במגוון כלים אתניים שמקבעים עוד יותר את הזמן והמקום.

במתכוון אינני נכנס עדיין אל דוגמאות מהתערוכה. אני עדיין נושא עמי את רושם המפגש הראשון עם התערוכה והאקלים שהיא מייצרת כלפי. רושם של מסע, נוסטלגיה, בשדות של פעם, אליו מצטרפת ביקורת תרבותית-פוליטית נוקבת, ומרומזת, שבקלות גם אני יכולתי להצטרף לטיול של רפי עם תרמיל ומקל... המכלול גורם לי לתחושת הזדהות עמוקה עם מה שיוצרי התערוכה ביקשו להבנת לה עביר לצופים. בהולכי בתערוכה מתנגנת לי בראש המנגינה של יאיר קלינגר למילותיו של יורם טהר לב "קום והתהלך בארץ". במקום המקל אוהו רפי במכחול, משוטט וצובע, כותב ומנציח את תוכנותיו, אל התרמיל הוא אוסף את פסולת הרכים שנזרקה מחלון מכונית נוסעת, אותה הוא משלב ביצירותיו.

בכניסה לגלריה מקבלת את פנינו דמותה הגרפית, המינימליסטית של ארץ ישראל בצבעי סגול ובורדו ובשלוש שפות כמו נערה חטובת גורה. על מפת הארץ כחלק בלתי נפרד מהיצירה מוקרן סרט וידיאו שהוא פתיח למסע אותו אנו עתידים לחוות בהמשך... סרט הנע בין צורות והבוקי אור וצבע מופשטים לנגיעות שדה ממשיות. ומה שמקשר ביניהם היא התנועה הבלתי פוסקת של אותו מסע, ברכב, רכבת, חמור או מטוס. לצערי בשעה שנכנסתי אל הגלריה רעשו מקדחים שחוררו חורי חשמל בקיר ולא אפשרו לי לשמוע את הסאונד המלווה את היצירה בכניסה. בהמשך נכנסתי אל אולם הגלריה ושם התיישבתי לראות ולשמוע את צלילי המוסיקה ללא רעשי רקע צורמים. ואכן היצירה המרכזית לרוחב כל הקיר בנויה לתלפיות משלוש יחידות שוות: במרכז הקיר מוצב מסך וידיאו שפועל בלופ ללא הפסקה. הווידיאו מקריז את מסעו של רפי על פעילותו היוצרת. מימין ציור נוף בצבע, בסגנון המינימליסטי - שדות שבעמק או בפרשנות שלו "סודות שבי עמק". ואז הדמיון מופעל: איזה סודות כמוסים העמק אוצר בזיכרונותיו? האמינו לרפי שהוא יודע... מצד שמאל ציור נוף שני של ארץ אהבתו, נוף עם ברושים וסוס דוהר במרחבים ועל היצירה רשום: "אשים בערבה ברוש תדהר ותאשור - יחדיו" (ישעיהו פרק מא). סוס דוהר לאורך הברושים. איזה צירוף אולטימטיבי של סמלי הארץ. אני מכיר סוס מברונזה שעליו יושב אלכסנדר זייד, מעל "הסודות שבעמק". אצל רפי הסוס ברח מהשומר... ישבתי על ספסל לבן מול היצירה

תערוכה אופטימית בעיקר במסר שלה, אפשר לטייל בארץ

"רב הסמוי". כל אחד יכול להשלים את המשפט....

ציוריו של רפי מינץ כוחם בפשטותם. דבר אחד אין להגיד עליהם, הם לא נאיביים

לאורך 20 הרקות של הווידיאו וראשי נע בין הסטטי לדינאמי, בין הפשוט, הסימבולי-מינימליסטי המייצג מיתוס ישן וטוב; לבין התנועה וההתרחשות על המסך שהיא תמיד יותר מורכבת. יש ומשיכות המכחול על הברדים מתחברים גרפית אל ההתרחשות על מסך הווידיאו. החיבור הרעיוני נהפך לחיבור פיזי. הווידיאו מתעד את מסעו של רפי בארץ. רפי מצייר על בתים בבנייה, על בית שננטש על גבעה קטנה עם השנים. על חומות וגדרות, על צמתי דרכים, כל דבר טוב לצייר עליו את תמרורי מסעותיו. יצירתו המתועדת היא סוג של גרפיטי, בעברית ערבית ואנגלית. רפי אוהב את הכתב הערבי, מוקסם מהקליגרפיה של הכתב. שולט ברזי הכתב והשפה. בשבילו ידע זה הוא הכרחי ליצירתו.

הצלמת יעל לב בחרה לצלם את רפי מצייר תמיד מגבו. למי שלא מכיר אותו, זהותו לגביו נשארת עלומה. חובש כובע לבן על ראשו בסגנון צרפתי אימפרסיוניסטי נוסח רנואר. בגדי אוקר-צהוב על גופו. כאלה המזכירים את האדמה שלנו שלעתיים היא חומה ולעתיים בימי הקיץ החמים, צהובה. רפי הוא אמן של מילים. מילים בעלי משמעות כפולה. נושאים עממה הומור דק, בצד נכסי צאן ברזל מהטקסטים המקראיים והציוריים. השילוב של משפטים הנושאים עמם משמעות בייצירותיו, ובכך נהפכים לחלק בלתי נפרד מהם, איננו חדש בשיח האמנותי. הם אינם קישוט לשמו, הם חלק מהמסר. מבחינה זו עם כל השינוי בדרך ציוריהם מצאתי חוט משותף עם יצירותיו של יאיר גרבוז כפי שהוצגו בגלריית "זוריו" בעמק חפר בהם הרבה גרבוז לשלב ציטוטים וטקסטים הנושאים אף הם כפל משמעויות. מבחינת דרך הטיפול בצבע, המינימליזם והאקלים, יש הרך לדרך הטיפול בצבע שהזכיר לי את אורי ריזמן (כברי). יחד עם זאת יצירתו של רפי מינץ, שיתוף הפעולה עם יעל לב והמוסיקאי איליה מגנס הוא מרתק, וייחודי ליצירתו של רפי.

יצירתו של רפי היא "אנטי מונומנטלית" במהותה למרות רוחב יריעת יצירותיו. היא בנויה מ"חומרים עניים". פשוטים, ממוחזרים. קרטון, דיקט, לוח עץ, צמיגים, חלון תריס ישן, אשפה שנאספה בצדי הדרכים. הוא מקיים דיאלוג עם הפסולת, לעג לאקולוגיה. ציוריו הם כמו "ילדותיים" כמו אומרים לנו: "כל אחד יכול". כוחם בפשטותם. דבר אחד אין להגיד עליהם, הם לא נאיביים. יש תחכום מובנה, אינטליגנטי, מחור שב בכל הנחת קו וצבע.

"רפי הוא אמן קונספטואלי ותיק, היוצר דיאלוג ציורי-גרפי רחב ממדים בשטחים חיצוניים ופנימיים כשהוא משתמש בשפת אמנות הגרפיטי, מתמחה בשילוב טכניקות מדויקות עם טכניקות מרושלות וטכניקות "נכונות" עם טכניקות שאינן כפופות ל"חוקי הציור הנכונים". רפי מאתגר את המרחב החיצוני, הזמין וגלוי לכולם (קירות של מבנים, גדרות וחומות, קרשים, חלקי דרך ועוד משמשים כמצעיו) בתוכן חתרני בדרכו של "ליצן החצר" ובכך הופך אותו, אולי לכזה הניתן לעיכול" (מתוך דברי האוצרת: ענת לידרור). היטב הג' דירה האוצרת את המבט על התערוכה: "ככזה שיש בו מחאה אך אינו חסר אונים והוא נעדר קורבנות".

בחרתי לסיים רשימה זו בתיאור יצירה אחת מני רבות המ' דגימה את אופן החשיבה, ההומור, והתוכנות הביקורתיות של רפי מינץ:

תריס עץ סגור, מאורך ומשומש. מתקלף, כזה שנאסף מה' רחוב לאחר השימוש. מאחוריו על קרטון בצבע חקי מציץ ציור בצבע שחור של כובע רב אורתודוקסי. למטה בקצה הקרטון כתוב בצבע שחור: "רב הסמוי". כל אחד יכול להשלים את המשפט.... הרעיון ניתן לכמה פירושים, מה מסתתר מאחורי התריס הסגור, איזה עסקאות, איזה עבירות בשם הדת, איזה חוכמה נאמרת מאחורי התריס, מדוע רב המוסתר על הגלוי. סימן השאלה לא צריך להירשם. הוא קיים תודעתית ובגדול. לסיכום: זו תערוכה אופטימית בעיקר במסר שלה, אפשר לטייל בארץ, לאהוב אותה, ולשנותה, כי "אין לנו ארץ אחרת".

סיום התערוכה: 1.2.2019

"יעקב וקשקשנים אחרים"

איננו סיפור של חלוציות וגבורה

"יעקב וקשקשנים אחרים"

הוא סיפורם של אנשים קטנים, גדולים, שונאים קדימה ואחורה, בוכים עד יובש עיניים וצוחקים עד דמעות.

מהו היהלום בקצה, והיכן צמח?

מה היתה שערוריית הפרחת החרוב?

מי היתה הציבור האמיתי, ודלי וסמרטוט בדיה?

למה הרביץ אנשי לעמוס עד ארוחת צהריים?

מה היה מקור יום-העולם של הסוסות והפרדות?

כמה-כמה הפסידו נערות הכדורסל של אילת ליריבותיהן מדפנה?

כמה מטוסים הופלו באילת השחר בתש"ח?

למה הופרדו ראשי האנקורים מגופם?

יעקב היה מדריכם של הרשלה מאוסטרופול, ג'וחה והארון אלרשיד מבגדאד, סורמללו מירושלים ודן בן אמוץ מפולין ומשדות ים ותל אביב. גם ג'ק לונדון ומאיר שליו ישבו אצלו בסדנא המשופעת בירה, ויסקי ותפוחי אדמה באנשובי. טולסוטי הציץ ונפגע והלך וזהו. לא מאמינים? תשאלו את יעקב. מקלדתו של יוסף חרמוני, איש איילת השחר, מביאה מפי יעקב ומפי אחרים, את כל הסמטוכה הזאת. זה לא כל כך משעמם.

"יעקב וקשקשנים אחרים" - בחנויות הספרים כעת.

ספרו הראשון של יוסף חרמוני, "היום שבו היא אהבה אותי", זכה בפרס גולדברג (2016), ובפרס שרת התרבות לספר ביכורים (2018).

מטה התנועה נפגש עם חברי וחברות הכנסת של סיעת מרצ

ח"כ אילן גלאון: "מבחינתי התנועה הקיבוצית היא 'היהודה ושומרון שלי' - ואני לא אוהב לא את המשל ולא את הנמשל של זה

השישנים שאינו מאפשר לכל מי שרוצה לצאת ולהתנדב. במקומות האלו, אנחנו מבקשים לראות את עזרתכם, לראות אתכם צועקים את הצעקה שלנו עבורנו במסדרונות הכנסת."

הדס ילין-דניאלי, מנכ"לית התנועה אמרה: "בקיבוץ שלי בייגור, קלטו רק שתי משפחות של אימהות חד-הוריות מבקשות מקלט, בגלל שאין לנו בתים להציע עבורם. סוגיית הדיור מונעת מאתנו קודם כל לבנות בתים עבור החברים עצמם ושנית, מונעת מאתנו להרחיב פרויקטים חברתיים משמעותיים שאנחנו מבקשים לקחת בהם חלק ולפעול למען החברה כולה."

שאר חברי מטה התנועה סיפרו אף הם על העייה בתנועה. ח"כ מוסי רז וח"כ עיסאווי פריג', הביעו רצון רב לתת כתף ולהיות לעזר עבור הקיבוצים בכל התחומים ושמוחו על המפגש החדש. לקחו חלק במפגש גם חברי קיבוצים הפעילים במרצ, ח"כ לשעבר ומוזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל בהוזה, אבשלום (אבו) וילן ויניב שגיא, מנכ"ל גבעת חביבה ומתמודד על מקום בכנסת הבאה ברשימת מרצ.

סיכמו את הדיון ניר מאיר ותמר זנדברג. ח"כ זנדברג, יו"ר מרצ, אמרה: "אנחנו פה היום בשל תפיסת העולם המשותפת. מתוך המאבקים לצדק, לשוויון לסולידריות, מאבקים שהתנועה הקיבוצית מזדהה איתם, אבל שאנו נלחמים בהם עבור כל החברה הישראלית ובניגוד לממשלה לא עבור סקטורים מסוימים. יש כאן יותר משורת פוליטית כזו או אחרת, יש כאן שותפות שיושבת על תשתית אידיאולוגית ותפיסת עולם ואת זה אי אפשר יהיה לקחת מאתנו. כמו שמיכל אמרה, אנחנו לא כאן בשביל הקולות בבחירות, אבל אנחנו כן פה בשביל השותפות הפוליטית ולכם צריך להיות יותר נוח לשבת אתנו וידינו מושטת ופתוחה כדי שככה תרגישו. יושבים כאן חברי הכנסת מספר אחת בכל המרדים. בחקיקה, בנוכחות בהשתתפות בועדות - תשתמשו בזה. הקול שלנו ייחודי ואין בלתו, יש מקומות וסוגיות שכולם נמצאים שם ונכונים לעזור אבל את מרצ תראו גם במקומות הפחות נוחים ומעניינים ודווקא שם הגאווה הגדולה שלנו והיכולת האמיתית לעזור."

ניר מאיר סיכם אף הוא ואמר: "שמחתי מאוד על הפגישה הזאת. אתם אינכם פנים חרשות, עבורנו. שיתפנו פעולה בעבר. הייתם לצדנו באחדים מן המאבקים המרים בועדות הכנסת. בסוף של יום, מעבר לחילוקי דעות כאלה ואחרים אנחנו שייכים באופן מובהק למחנה אחד. מחנה שחווה ימים לא פשוטים. בכדי להדק את שיתוף הפעולה נקבע מכניזם שיפעל בעזרתו של יורי ויעזור לנו לייצר קשר בלתי אמצעי עם כל אחד מחברי הסיעה החרוצה הזאת. תודה שבאתם ונתראה בכנסת ביום שלישי בדיון החשוב על הגבלות הבנייה בקיבוצים."

במפגש המיוחד שהתקיים ביום ראשון בארגונו של יורי קנדל, רכז מרצ בתנועה הקיבוצית, נפגש מטה התנועה עם כל חברי וחברות הכנסת של סיעת מרצ. מטרת המפגש הייתה היכרות עם העשייה התנועתית ועם סוגיות מפתח בהם נדרשת עזרתם של חברי הכנסת. אנשי מטה התנועה הדגישו את הצורך הגדול בעזרתם של חברי הכנסת בפתרון משבר הדיור הנמשך כבר כמעט עשור. עו"ד מיכי דרורי, ראש המחלקה המשפטית בתנועה, ציין כי המצב הקיים הוא כבר כמעט קטסטרופלי וכי רמ"י מאלצים את הקיבוצים לקבוע הסדרים שדוחפים אותם בכוח להיות יישובים קהילתיים ומאיימים על עתיד הקיבוץ כקיבוץ. דגן לוי, ראש אגף כלכלה הוסיף ואמר: "אנחנו מצפים ממרצ בשאלות שהן חיים עבורנו לקפוץ למים יחד אתנו, גם אם לעיתים זה לא בדיוק המקומות שהייתם מזנקים עליהם מראש. סוגיות כמו מצוקת הבנייה והדיור אצלנו - שם באה למבחן השותפות האמיתית שלנו, ושם אנחנו נזקוקים לכם יותר מהכל."

ח"כ אילן גלאון: "מבחינתי התנועה הקיבוצית היא 'היהודה ושומרון שלי' - ואני לא אוהב לא את המשל ולא את הנמשל של זה. אבל מה שאני מנסה להגיד הוא, שזהו הבית הטבעי שלי, גם היום כשהקיבוץ השתנה והתחדש, עדיין הסולידריות החזקה מגיעה לידי ביטוי במלוא עוצמתה. לכן, מתקשה לראות פער בין הדברים שהתנועה הקיבוצית רוצה לעשות לבין הדברים שמרצ רוצה לעשות, מה שכן, יש פערים בידע ובהיכרות ואת זה אני רוצה לשנות ולתקן ובשביל זה באנו לכאן היום."

ח"כ מיכל רוזין: "חשוב לי להגיד לכם, כי אני חנו לא נפעל עבור הקיבוצים בגלל שהם יביאו לנו מנדטים. אנחנו נפעל למען הקיבוצים כי אנחנו מאמינים בהם. מאמינים בצורת החיים, בערכים באידיאולוגיה, ואנחנו באמת מבקשים לעשות הכל על מנת לסייע להם בגלל זה. אני קוראת לכם תחשפו אותנו לפרויקטים, תפנו אלינו בצמתים חשובים, בדיונים בכנסת בהם אנחנו יכולים לעזור. סיעת מרצ היא אמנם יתוש קטן אבל היא יתוש מטריד ומפריע וכשהוא עוקץ זה גם כואב - ואנחנו באמת כאן כדי לעזור."

גיל לין, המשנה למוזכ"ל התנועה, סקר את התחומים והפעילויות בהם עוסקת התנועה בחבריה הישראלית ותיאר את שורת הפרויקטים החברתיים בהם עוסקת התנועה כמו אימוץ החיילים הבודדים בקיבוצים, תכנית תל"מ עבור האוכלוסייה הסייה האתיופית, נוער נעל"ה, מתנדבי שנת השי"ת וועד ועוד. לין אמר: "הבעיה האמיתית שלנו בכל התחומים הללו הינם מחסומים רגולטוריים - אם זה בדיור כפי שנאמר כבר, אם זה בחיזוק החינוך הקיבוצי והפיכתו לזרם חינוך של ממש, אם זה באימוץ הקואופרציה והפיכתה לפתרון עבור מצוקת הדיור ואם זה מספר התקנים עבור

מולי (עומדת) וצליל (בחולצה לבנה) בסרט חתונה שלהם 1995

מולי וצליל, 2008

המתזכיר

לפני שנים לא רבות התרחשה דרמה בקיבוץ חולתה: אחד האנשים המרכזיים בקיבוץ נתפס בגניבה והקיבוץ אמר לו, תעזבו מיד ותחזיר את הכסף, בכך נסיים את הפרשה. בסיפור הזה ובהשלכותיו הטרגיות, עוסק סרטם של צמד היוצרים הוותיק מולי וצליל לנדסמן, שיוקדן השבוע ב־Yes דוקו. סרט לא קל, שבסופו לא נשמעות מחיאות כפיים אלא משתררת דממה מעיקה

הפוסטר של הסרט "המתזכיר"

ומרכזית בקיבוץ. ההורים המאמץ צים שלי נולדו שניהם במשק, דור שני למייסדי הקיבוץ. הייתי אחות לנועה וגילי ואח"כ נולד גם חן. ביי ליתי שם את התיכון בנעימים וכצי בא הייתי מר"נית (מדריכת גרנ"ע). אחרי השחרור נשארתי עוד שנה בקיבוץ וריכזתי את חדר האוכל, ואז עזבתי לת"א והתחלתי ללמוד קולנוע בקמרה אובסקורה. 4 שנים ביליתי בקמרה, וסרט הגמר שלי, 'רק שתדעי לך', זכה בפרס הראשון בשתי תחרויות של סרטים קצרים. הפרס היה כרטיס טיסה והשתתפות בפסטיבל סרטים במקסיקו וראיינו אותי בכל מיני כלי תקשורת. 'רק שתדעי לך' הוא דווקא סרט על־י לתי, אוטוביוגרפי, שעוסק באחי שהוא פגוע נפש."

חברת ההפקות "שדות"

בקמרה אובסקורה נפגשה מולי עם צליל שלמד שם מחזור מעלייה. "הסתבר שאנחנו כבר מכירים מה קיבוץ, מהגליל. אחרי שסיימנו את

הילדים נשלחו לקיבוץ. כל הסיפור הזה נמצא בסרט 'סיפור המתחיל בתמונה', שעשינו לפני כמה שנים והוקרן בערוץ 1 (ראו בהמשך). יותר מאוחר אימא למדה פסיכולוגיה והקימה את השרות הפסיכולוגי של הרצליה, עד שבשנות ה-80 גם היא עברה לעבוד באולפנים. אימא נפטרה בשנת 2011, ואבא שנתיים אחריה. עד סוף ימיו הוא עבד בסרטים. "בגיל 14 עברתי לבד לקיבוץ חולתה. זאת הייתה החלטה שלי. באותה שנה ההורים שלי כמעט לא היו בארץ ובדיוק עברתי לתיכון. את חולתה הכרתי דרך חברה של אחותי שגרה שם והזמינה אותי לחופשים. ככה הכרתי את הקיבוץ ואת בני השכבה שלי. הקיבוץ משך אותי ורציתי לעבור לשם. זה לגמרי בא ממני. באתי והתאהבתי. אחרי שנה אבא שלי רצה שאחזור הביתה ואמר רתי אין סיכוי. חולתה הייתה גן עדן עבורי, אהבתי את הקיבוץ בטירוף. עברתי בשלחין והתאמצתי אצל מש' צורן, משפחה מאד שורשית

היה מפיך סרטים, מחלוצי המפיקים העצמאיים בארץ. זה התחיל כשי סבתא שלי, מרגוט קלאוזנר, אימא של אימא שלי, שייסדה והקימה את אולפני הרצליה, הזמינה את אבא לעבוד באולפנים. זה היה בתחילת שנות ה-50. לפני כן הוא היה מורה בעין שמר. במשך 13 שנים הוא עבד באולפנים, מתוכן 6 שנים כמנהל הטכני, ואז עזב והקים חברת הפקות משלו. הוא עסק בעיקר בקופרודוקציות (הפקה משותפת) עם חברות הפקה מחו"ל וגם סיפק שרותי הפקה לחברות זרות בארץ. זכה להצלחה רבה, הכניס הרבה כסף למדינה ועבד עם טובי הבמאים והשחקנים בעולם. קירק דאגלס, אינגריד ברי גמן וליב אולמן הם חלק מהשמות. "אימא שלי, מרים, נשלחה מה בית כבר בגיל 9 למשמר העמק, שם התחנכה עד גיל 16. גם אחיה היחיד והצעיר יותר, עמוס, נשלח למשמר העמק כבר בגיל 5! ההורים שלהם היו מאד עסוקים בניהול תיאטרון הבימה ואח"כ אולפני הרצליה, אז

שם האחרונים כבר הוקרן ה"מזכיר" פעמים רבות בסינמטקים ברחבי הארץ וזכה לתגובות נרגשות, אם כי לדברי מולי, התגובה הראשונית בתום ההקרנה שונה הפעם. "המוזכיר" אינו סרט קל. להיפך, זהו סרט אישי וקשה, על פרשיה טראומתית שהתרחשה בקיבוץ חולתה וקשר רה למשפחתה המאמצת של מולי שהגיעה לשם בגיל 14, ילדת חוץ. כיוון שהסרט עוסק בקיבוץ, וסרטים נוספים שלהם עוסקים בקיבוצים ולשניהם יש עבר קיבוצי (צליל הוא בן איילת השחר), החלטתי ללכת לשמוע אותם. על חייהם ויצירתם ועל הסרט החדש.

מולי: "נולדתי בהרצליה, בת זקונים למרים וצבי שפילמן. מע־ליי היו עוד אח ושתי אחיות. אבא

און ריילינגר
מולי וצליל לנדסמן (מולי בת 48 וצליל בן 52), הם זוג בחיים ובע־בודה. צמד יוצרים של סרטים דוקומנטריים, עליהם הם עוברים תמיד ביחד. גרים בנחת בכרכום (יישוב קהילתי צפון־ניתי לכינרת), הורים ל־5 ילדים. בת גדולה (23) וארבעה בנים, הקטן בן 7. באופן אישי אני מכיר אותם כבר לא מעט שנים, מהתקופה בה עבדתי במחלקת התעודה של הערוץ הראשון. לא מעט סרטים שלהם שודרו בערוץ הזה. לפני שלושה חודשים יצא הסרט החדש שלהם, "המוזכיר", שיוקדן הערב (26.12) לראשונה בטלוויזיה, בערוץ Yes דוקו. בחוד־

מולי בצילומים בגרמניה, מרס 2018. הפרויקט התייעודי הבא עוסק ביצירות אמנות שנבזזו ע"י הנאצים מיהודים בגרמניה

מולי: הרבה אנשים מחולתה הגיעו להקרנות שעשינו בסינמטק בראש פינה. למרות החששות שלי, הם הגיבו לסרט מאוד בהתרגשות. בעיקר מרגש, שזה היווה לחלקם פתח לאיזה למשפחה שהם הוקיעו מתוכם.

את זה, ושתייהן היו מאד נכונות לא' תגר. שתייהן אגב גרות היום בקיבוץ גבת. שנתיים עבדנו על הסרט הזה. לדעתי זה סרט על בגידה וסליחה. בגידה של אדם בעצמו, במשפחה שלו, באישה שלו, בילדים שלו וב' קיבוץ שלו."

בקצרה נספר, שיפתח צורן שהיה אדם מאד מרכזי בקיבוץ, איש חינוך ומוכיר, נתפס פתאום במעילה, לא גדולה, בכספי המפעל. מכאן הת' חילה טרגדיה מתגלגלת שלא נספר את סופה. הקיבוץ אמר לו, תעזבו מיד ותחזירו את הכסף, בכך נסיים את הפרשה ולא נתלונן במשטרה. וכך היה. המשפחה עזבה את הקי' בוץ ועברה לחצור הגלילית ואח"כ ליישוב אחר באזור, אבל בכך לא תם הסיפור.

מולי: "מה שמאפיין את ההקר' נות של 'המוזכיר' זה שבסוף הסרט לא מוחאים כפיים כמו תמיד. הפעם בסוף הסרט משתרר שקט. אנשים ממשיכים לשבת בדומיה. בהתחלה הייתי בהלם, אח"כ הבנתי שלוקח לאנשים זמן לעכל את מה שראו. הרבה אנשים מחולתה הגיעו להקר' נות שעשינו בסינמטק בראש פינה. למרות החששות שלי הם הגיבו לסרט מאוד בהתרגשות. בעיקר מרגש שזה היווה לחלקם פתח לאיזה חשבון נפש ואהבה למשפחה שהם הוקיעו מתוכם.

ציליל: "בהתחלה חשבתי שזה יהיה סרט קטן יותר. משהו אישי, משפח' תי, פנימי. אבל חלק מהכוח שלו זו הכנות שבה אנשים מדברים שם, עם מילים חותכות והרבה רגש. בסוף הסרט יצא הרבה יותר גדול ממה ששיערת."

מולי: "אני חושבת ש'המוזכיר' זה הסרט הכי מטלטל שעשינו. אני רואה את זה בהקרנות. גם בתהליך העשייה היינו מאד מטולטלים. מנ' סים כל הזמן להביין את יפתח, את מה שקרה. היו לנו בינינו הרבה שיחות על כך. הסרט הזה מדבר על פרט וחברה, פרט וקהילה, וכל אחד מאתנו נמצא באיזו שהיא קהילה. זה גורם לאנשים לחשוב מה הייתי עושה אם הייתי נתקל במקרה כזה. אתה מסתכל על הסרט וחושב על

מרגוט שניהלה את הבימה מאירופה, גם אחרי עלייתם ארצה, עלתה לארץ ב'1931 והמשיכה לנהל אותם בת"א. למרות זאת, אחרי 9 שנים כמנהלת התיאטרון התגלע ביניהם סכסוך, אחרי שהבימה לא הסכימו לקבל אותה ואת יהושע לקולקטיב. שניהם עזבו את הבימה בטריקת דלת ומאותו רגע הם מחקו אותה לגמרי מההיסטוריה שלהם. זה היה עבודה אירוע טראומתי. עוול שג' דלתי עליו כילדה והיה מאד נוכח אצלנו בבית. זה מה שרחף אותי לעשות את הסרט. 'סיפור המתחיל בתמונה' מספר בעצם על סכתא שלי ועל שני המפעלים הגדולים של חייה, תיאטרון הבימה ואולפני הרצליה, וגם על חייה האישיים. גם את הסרט הזה, שהיה דוקו דרמה, יצרנו ביחד. עבדנו עליו 3 שנים והוא שודר בערוץ 1."

לטפל בזה אחרת

הסרט הנוכחי, "המוזכיר", עוסק כא' מור בפרשה טראומתית בקיבוץ חול' תה. ציליל: "יום אחד ישבנו פה בבית ואמרתי למולי, יאללה, הגיע הזמן לעשות משהו יותר קליל. ואז מולי אומרת לי תחזיק חוק, אנחנו הולכים לעשות עכשיו את הסיפור של יפתח (האבא המאמץ של מולי בחולתה. א.ר.) הייתי בהלם, כי הכרתי את הסי' פור. ידעתי כמה זה יהיה קשה."

מולי: "כל השנים אמרתי שלסי' פור הזה אני לא מתקרבת. ואז יום אחד נועה, האחיות הגדולה שם הת' קשרה ואמרה לי תקשיבי, חייבים לצלם מהר את סכתא אידה, אימא של יפתח, כי היא כבר מעל 90. אמ' רתי יאללה בואי נעשה את זה. לפני הצילומים קיבלתי מסר מהמשפחה, רק לא לדבר איתה על יפתח, כי על זה היא לא תדבר. כשבאנו בסוף לצלם אותה בחולתה, היא דיברה כמעט רק על יפתח. אחרי היום הזה אמרתי לשתי הבנות, נועה וגילי, מה דעתכן לעשות סרט על כל הסיפור. באופן מפתיע שתיהן רצו בזה מיד, כנראה גם אצלן זה ישב כבר הרבה זמן. ואז הייתה לנו שיחה ואמרתי להן תקשיבו, זה הולך להיות מסע ארוך ולא פשוט, אתן חייבות לדעת

עולים חדשים שעושים פה צבא וזו דרכם להתקבל לישראליות. זו הייתה קופרודוקציה עם מפיא אמ' ריקאי. 'המתנדבים באים'. על תופ' עת המתנדבים שהגיעו לארץ מחו"ל לעבוד בקיבוצים. התרכזנו בעיקר בכמה נשים שהתחתנו פה עם בני משק. מה קורה איתם אח"כ, להם ולדור השני שלהם. הסרט נעשה עבור ערוץ 1 ושודר שם ב'2008. "ואז התחלנו לעבוד על 'סיפור המתחיל בתמונה'. זה בעצם הסי' פור של המשפחה שלי, בעיקר של סכתא שלי, מרגוט קלאוזנר. הסרט הזה היה נקודת מפנה אצלי. פעם ראשונה שהייתי בעצמי מעורבת בסיפור ופעם ראשונה שגם ראו אותי על המסך. זה היה מסע אישי גדול בעקבות סיפורה של משפחת קלאוזנר. מה שהניע אותי היה העוול ש'הבימה' עשו לסכתא שלי, אחרי שניהלה את התיאטרון 9 שנים, יחד עם בעלה השני יהושע ברנדשטר. קראתי את היומן שלה, שיצא גם כספר 'יומן הבימה', בו היא מתארת את כל מה שקרה לה איתם מהיום הראשון שבו נפגשו. בשנת 1927 הבימה סיימו סיוור בארה"ב והגיעו לגרמניה מרוששים לגמרי. סכתא שלי, שהייתה רק בת 22, פגשה אותם והתחילה מיד ליצור עבורם תשתית כלכלית שיוכלו להמשיך להתקיים. הפגישה הראשונה ביניהם התקיימה בברלין, בבית של ההורים שלה שהיו אמידים מאד, בעלי רשת חנויות נעליים. היא הקימה את אגודות 'ירידי הבימה' בקהילות יהודיות ברחבי אירופה והן נהיו הב' סיס הכלכלי של התיאטרון. היא גם גרמה לכך שבקונגרס היהודי העול' מי, שהתקיים בציריך 1929, תתקבל החלטה שהבימה הוא התיאטרון הלאומי של העם היהודי ויזכה לק' צבה שנתית.

"כבר בערב בו הם נפגשו לרא' שונה הם דנו בשאלה 'לאן פנינו', ואז הם מחליטים לעלות לפלשתינה א"י. באפריל 1928 הבימה עלו ארצה באופן רשמי למרות שהם עדיין הופיעו באירופה. מאיר דיזנגוף נתן להם את השטח בקצה החולות שעליו הוקם התיאטרון ונמצא שם עד היום.

נה שלנו, ערן. אז גם התחלנו לבנות את הבית בכרכום. ציליל כבר סבל בעיר ורצינו בית על הקרקע. אחרי עוד שנתיים עברנו לפה יחד עם ערן ומשנת '98 אנחנו פה, קרובים למ' שפחה של ציליל."

ציליל: "הייתה אז אפשרות בצ' פון לקבל חצי דונם בחינם. בעיקר ביישובים קהילתיים. עוד לא התחיי' לו אז עם הרחבות בקיבוצים ובמוש' בים, כך שהאופציה הזאת לא הייתה קיימת. חיפשנו מקום עד שמצאנו את כרכום. יישוב קהילתי עם נוף יפה לכנרת, חיי קהילה מצד אחד ופרטיות מצד שני."

מולי: "כשעברנו לפה מת"א אמ' רנו, אוקיי, קמים בבוקר ומה עושים? זה היה כל כך שונה פתאום. היום אנחנו נוסעים למרכז רק לפגישות הכרחיות. רוב ההפקה נעשית מפה. קובי נתנאל מאיילת השחר הוא העורך הקבוע של הסרטים שלנו והעריכה נעשית אצלנו בבית, יש לנו חדר עריכה."

ספרי על סרטים נוספים שעשיתם במהלך השנים

מולי: "הסרט 'מסע באור'. ליווינו טיול של עיוורים, נכי צה"ל, ביי רדן אחרי פרוץ השלום ופתיחת הגבולות. הסרט שודר בערוץ 2. 'דודו'. סרט על איש הפלמ"ח דודו צ'רקסקי שנפל בקרב על נביייושע. עליו, כך מספרים, כתב חיים חפר את השיר האלמותי 'דודו' (היש עוד פלמ"חניק כמו דודו). לימים הכחיש חפר שמדובר באותו דודו, אולי משום שכתב את השיר עוד לפני שנהרג. הסרט שודר בערוץ 2 ביום הזיכרון. 'אבא יש רק שניים'. על 3 נשים שונות שאבא שלהן נהרג כשהיו ילדות והן גודלו ע"י אבא אחר. גם הסרט הזה שודר ביום הזיכרון, בערוץ 1. 'הסיכוי האה' רון'. במשך שנתיים ליווינו מחלקת גמילה ממסים קשים בכלא צלמון. הסרט שודר בערוץ 1 וזכה בפרס הראשון בפסטיבל חיפה 2004 בק' טגוריית הסרט התייעודי. הוא עשה אז הרבה רעש. קיבל ביקורות מעור' לות וכתבות בכל העיתונים. 'עולים בירוק'. סרט שלא שודר בארץ, על

הלימודים התחתנו באיילת השחר, הקיבוץ של ציליל. זה היה בשנת 95. אז גם החלטנו להקים חברת הפקות משלנו. אבא שלי אמר 'קחו את השם לנרסמן ותהפכו אותו ל'שרות'. ככה החלטנו לקרוא לחברה שלנו 'שרות'. הפרויקט הראשון שעשינו יחד נקרא 'איפה היית'. סרט תעור' דה ליום השנה לרצח רבין. הלכנו לכל מיני אנשים ממגזרים שונים בארץ ושאלנו אותם 'איפה הייתם בזמן רצח רבין?' הסרט שהיה מיועד לערוץ 2 לא הוקרן שם בסוף אבל נמצא היום ביו טיוב. הסרט הבא נקרא 'ביתי את', על בחורה שעברה גילוי עריות בקיבוץ בצפון. הסרט הוקרן בערוץ 1, השיג 20% רייטינג וביקורות מצוינות ובאופן סימבולי פתח את רצועת 'הסיפור האמיתי' בערוץ. זה היה בשנת 97. גרנו אז בת"א ושם הכרנו את אותה בחורה. ציליל: "בסרטים שלנו התקבע, שמולי היא הבמאית ואני צלם ומ' פיק וגם כותב חלק מהתסריט יחד עם מולי. תוך כדי העבודה המ' שותפת עבדתי בת"א בעוד המון פרויקטים נוספים, בעיקר בתפקידי שטח. מפיא בפועל, עוזר צלם, פר' פסמן וכו' וגם מולי עבדה בהפקות שונות. 8 שנים גרנו בת"א. זאת הייתה תקופה סוערת, שנות ה'90. הייתה המון עבודה בהפקות." מולי: "עברתי עבודה בהפקות ועוזרת במאי, גם בהפקות של אבא שלי. בשנת '96 נולדה הבת הראשור

התזכיר

המשך מעמ' קודם

עצמך, איך היית נוהג. בסוף ההקרנות יש לנו תמיד שיחות עם הקהל. ההקרנה הראשונה הייתה בטבעון ומשם זה התפשט כאש בשדה קוצים. בראש פינה תהיה לנו כבר הקרנה שי-שית. גם בסימטק שדרות היו כבר 5 הקרנות. היו גם בחיפה, מזרע, משגב ועוד, ויש עוד הרבה מתוכננות ברחבי הארץ. צליל: "לגבי יפתח, יכול להיות שאם לא היו עושים לו בקיבוץ משפט שדה מהיר, שאמרו לו תוך 3 שבועות אתם חייבים לעזוב, והיו עוברים כמה חודשים, אולי הרוחות היו נרגעות. יש קי-בוצים שזה קרה וסגרו את זה בפנים והמשפחה לא נפגעה. ככה פתרו את הבעיה. זה מאד מור-כב מה לעשות במקרה כזה. כי מה, לטאטא את זה מתחת לשטיח?" מולי: "חלק מהאנשים בחולתה מכים היום על חטא על מה שהיה. אחרי אחת ההקרנות באה אלי משהי מהקיבוץ ואמרה לי 'אם הייתי יכולה להחזיר את הגלגל לאחור אולי היינו נוהגים אחרת'. נכון שזה מורכב, למשל מבחי-נת הילדים, אולי הקיבוץ היה צריך לטפל בהם אחרת. כולם נצבעו מיד בצבע אחר. אבא גנב, את אישה של גנב, אתם ילדים של גנב, קחו את עצמכם ותלכו מפה. אולי באמת היו צריכים לטפל בזה אחרת."

רבים מהסרטים שלכם עוסקים בקיבוצים

מולי: "בד"כ הסיפור מוביל אותנו, לא אנחנו אותו. אבל אנחנו כן מחפשים סיפורים שקרו-בים אלינו, לכן כנראה זה קורה." צליל: "לפני שנתיים, בגיל 50, החלטתי להוריד קצת הילוך והפסקתי לצלם את הס-רטים שלנו. אני ממשיך להפיק ולהיות שותף בכתיבה יחד עם מולי ובמקביל עוסק בחקלאות. עושה זיתים, שמן זית ומיץ רימונים. התחלתי בזה מזמן אבל בשנתיים האחרונות הכנתי כמה זה עושה לי טוב וקושר אותי לקרקע. כך שכני-ראה הקיבוץ עוד קיים בי."

מה הלאה?

מולי: "במקביל לעבודה על "המזכיר" עסקנו גם ברסטורציה (חידוש ושימור) של שני סרטים שאבא שלי הפיק. הראשון הוא 'אחד משלנו',

מולי והבת הבכורה עדן בפסטיבל חיפה האחרון, סוכות 2018

כי על איכות לא מתפשרים!

3
שנות אחריות*

*לרכבים תפעוליים בלבד

החל מ-
25,500*
המחיר לא כולל מע"מ

סדרת הרכבים הטובים בעולם מבית ימאה

רכבים תפעוליים
בנזין/ חשמלי

טרקטורי משא

רכבי עבודה

טרקטורונים

רכבי שטח

מגוון מסלולי אשראי | TRADE IN | שירות בפריסה ארצית
keshes@inter.net.il | www.keshes-yami.co.il

יבואן רשמי: קשר ימי בע"מ - שניצלר 9 ת"א 03-6818814
מכירות: מרכז-גלעד 050-5801040 | צפון-דני 054-6888561 | דרום-אורי 050-6725128

הפקת
סרטי
סיפורי
חיים

היילברון מולטימדיה

סרטי HD לאירועים

מצגות איכות, המרות, הקרנה.

פרדס חנה 054-2181827

כבר העלתם את הקלטות לענן ולזיכרון במחשב?
אל תאבדו את ההיסטוריה, המרת סרטים ישנים לדיגיטל.

לארכיונים ופרטיים

להחזיר לחיים מדיות ישנות

" המרה (דיגיטציה)
של מדיות ישנות
לקבצי מחשב -
MP4 או ב DVD,
בטכנולוגיה חדשה -
frame by frame.

" שיטה חדשה
ויחודית המבטיחה
איכות מיטבית, התוצאה המתקבלת חדה ומדויקת
בסטנדרט הדיגיטלי המלא.

" סרטי 8 מ"מ, 16 מ"מ, שקופיות, תשלילים, קלטות,
תקליטים, סלילים.

" ההמרה הופכת את המדיה הישנה לחומר נגיש
הניתן לשימוש ועריכה בסרטים חדשים.

אלכס היילברון הדקלים 167 פרדס חנה
054-2181827 | heilbrun@bezeqint.net

האלוף במיל' יאיר גולן, צילום: דו"צ. תכנים חשובים להנהלות הקיבוצים, על הקיבוצים עצמם ועל החברה בכלל

כנס ההנהגות - כל מה שמעניין מנהלים ומנהלות בקיבוצים

כנס ההנהגות השישי יתקיים בים המלח בעוד כשבועיים, וההכנות אליו נמצאות בעיצומן. כבכל שנה בחמש השנים האחרונות, גם השנה יפגשו כ-500 ממלאי תפקידים מכל הקיבוצים ברחבי הארץ, מהמועצות האזוריות ומהארגונים הקשרים לתנועה הקיבוצית לשלושה ימים של למידה משמעותית ודיאלוג על נושאים שנמצאים בסדר יומו של הקיבוץ הבודד, הקיבוץ צים בכלל ועל סדר היום של המדינה.

מנכ"לית התנועה, הדס דניאלי יליו מסבירה את מעבר המקום: "אחרי חמישה כנסים במעלה החמישה ומאחר ומספר המשתתפים גדל היה צורך לחפש משכן חלופי לכנס. חיפשנו מקומות בקיבוצים אך לא היה

זה פשוט למצוא קיבוץ שיכול להכיל כנס בהיקף כה גדול, לכן נאלצנו לרדת מתחת לפני הים ולקיים את הכנס בים המלח, במלון שתוכנן מראש לאירוח כנסים בסדר גודל כזה.

כמו תמיד יכבדו בנוכחותם את מנהלי ומנהלות הקיבוצים אישים רבים ממגוון נושאים, סגן הרמטכ"ל שפרש ממש בימים אלו, האלוף (מיל.) יאיר גולן יסקור את המצב הבטחוני, חנה רדו, המשנה ליו"ר מקאן תל-אביב ויזמית חברתית פמיניסטית תדבר על נשים וגברים בעידן metoon, נפגוש את מנכ"ל משקי הקיבוצים רן רונן, מנכ"ל ביטוח חקלאי אלעד שלף, ומנכ"ל תנובה איל מליס, שידברו הקשר של הקיבוצים לגופים השונים ועוד דוברות ודוברים רבים בנושאי

זה גם המקום ליצירת דיאלוג בין המשתתפים ולהכיר כלי ליצירת שיח רבים בקיבוצים. כנס ההנהגות הפך כבר למסורת, רובם הגדול של קיבוצי התנועה מקפידים לקחת בו חלק. זהו מפגן של אחדות ושל עוצמה. הזדמנות למלא מצברים, להרחיב אופקים ולהתעשר בידע, להתעדכן מה קורה אצל אחרים וגם לפגוש עמיתים מקרוב ומרחוק. מה שלמדתי משנותיי בתנועה שכל הקיבוצים שונים אך יחד עם זאת קיבוץ הוא קיבוץ והוא קיבוץ וביחד אנחנו כוח".

חורגים; חיבור הצעירים לעשייה בקיבוץ ומחוצה לו; היבטי ההסדרה של החינוך הקיבוצי מול משרדי הממשלה; הסדר החלב; מדיניות רשות החשמל בקשר למשטר החשמל בקיבוץ; עידוד השיח הקהילתי; בניית כוחו של המחנה הפוליטי בכלים הקיימים לתנועה הקיבוצית ועוד.

מנהלת התוכן של כנס ההנהגות, שלומית צימרינג: "השנה נקדיש חלק מהכנס למרחב פתוח מקום למשתתפים להעלות נושאים שמעניינים אותם ועליהם הם מעוניינים להשפיע,

מצדיעים ומצדיעות לחקלאות בחבל אילות

בשבוע שעבר התקיים במו"פ חבל אילות ובמועצה האזורית הסמוכה לקיבוץ יטבתה יום החקלאות בחבל אילות, שהתקיים השנה תחת הכותרת - "אתגרי המחר"

סיור במו"פ ערבה דרומית. "חקלאות כענף מרכזי בחבל הארץ המיוחד"

לאחר סיור מרשים במו"פ שכלל הסברים מפי מנהל המרכז, עזרא רבינס, התכנסו חקלאים וחוקרים מכל האזור ביחד עם תלמידי תיכון מהתיכון המקומי לברכות ופנאליים בנושאים שונים. בנוסף לאלו, הוענקו קולות על שמה של מרגיורי (גיגי) סטרומ שהייתה חקלאית בכל רמ"ח איבריה ובשנה האחרונה לחייה ניהלה את המו"פ החקלאי של חבל אילות. ראש המועצה האזורית אילות, ד"ר חנן גינת פתח ואמר: "בחבל הארץ הזה חיים 5000 תושבים ושטחו 14% משטח מדינת ישראל, החקלאות היא ענף הכלכלה המרכזי. יש בפנינו נו אתגרים גדולים לפיתוח החקלאות כאן, והמרכזי שבהם הוא תוספת המים לענף. הגדלה זו תאפשר את הגדלת שטחי החקלאות והגידולים". ראש המועצה הודה לאנשי המו"פ המקומי והמפעלים האזוריים - "ערדום", על פועלם.

מזכ"ל התנועה הקיבוצית, ניר מאיר אמר לבאי הכנס: "דחינו את מועצת התנועה לאישור תקציב התנועה בשבוע כדי להגיע לכנס היום משלוש סבות - הצדעה לחברי הקיבוצים שחיים כאן. אתם חלק מאיתנו ואנחנו גאים בכם. שנית, מקומה של החקלאות בע"רבה בשונה מחבלי ארץ שונים בישראל

נשאר כשהיה - מקסימום שטח לכל מתיישב, ולכן מקומה הייחודי. סיבה נוספת היא הצדעה לזכרה של גיגי שהיה לי הכבוד להכיר ולהוקיר וחשתי צורך להיות כאן היום".

בנוסף למזכ"ל התנועה הגיעו לכנס גם רכז האזור מטעם התנועה יהודה סלומון ואיש מחלקת הקרקעות באגף הכלכלה רפי עשת.

ח"כ איתן ברושי אמר: "התפקיד המרכזי של המדינה הוא ליצור את התנאים לחיים כאן ולא רק בעניין החקלאות, ולאנשים תהיה המוטיבציה והרצון לבוא לגור באזור הזה".

לאחר מכן, התקיים פאנל בהנחייתו של חבר קיבוץ יטבתה - אבי רמות, רכז הועדה החקלאית ומנהל אגודת המים, בו דנו באתגרי העתיד בחבל אילות. חמישה דוברים בולטים דיברו בו: דגנית איתמרי מקיבוץ סמר, רכזת המשק ורכזת ענף התמרים בקיבוץ שאמרה בין היתר: "החיבור של קיבוץ לחקלאות הוא בעל חשיבות עליונה לקיום הקהילה וחזקה".

אורי משלי מקיבוץ יטבתה, מנהל הגד"ש בקיבוץ, נדעון זיו, מוותיקי קיבוץ יטבתה, שסיפר על החקלאות בראשית ההתיישבות בערבה ועל ביקור מפ"תיע בארמון מלך ירדן: "התקשרו ואמרו לי שהמלך מבקש לפגוש אותי, הייתי

חיבת להבטיח לעצמה אספקה יסודית ממקורותיה. זאת חובה אסטרטגית!"

לאחר הפסקת הצהריים הוענקו כאמור מלגות לזכרה של גיגי, שלאחר פטירתה בשנת 2015, הקימה משפחתה קרן לזכרה, בשיתוף מו"פ ערבה דרומית ומועצה אזורית חבל אילות. הקרן הושקה בדצמבר 2017, במלאת שנתיים לפטירתה של גיגי ז"ל.

קרן גיגי הוקמה על מנת לתמוך בחוקרים וחקלאים מהאזור, העוסקים בנושאים רלוונטיים לחקלאות בחבל אילות.

את המלגות חילקו בן-זוגה של גיגי, עופר בן-טובים, ראש המועצה האזורית, ד"ר חנן גינת ומנהל המו"פ החקלאי, עזרא רבינס.

בטוח שזו מצלמה נסתרת, אבל הבנתי שזה רציני רק הייתה בעיה, אמרתי להם - אני קיבוצניק ואין לי רכב להגיע... הם שלחו אלי נהג ודיברתי עם המלך ואנשיו על החקלאות באזור".

בנוסף אליהם דיבר גבי שחם, מאלון הגליל, איש תכנון מים ותיק, עוזר מנהל רשות המים שאמר: "בשנה האחרונה מדברים על תיקון 27 לחוק המים, אני קורא לזה קלקול 27 ואני מקווה שהוא יתוקן במהרה".

השתתף בפאנל גם פרופסור חיים רבינוביץ, מהפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה, שהרצה לאחר מכן בנושא "הרהורים אודות חקלאות 2050" שסיכם את דבריו בקביעה - "האנו שות הולכת למחסור במזון. מדינה

סיפורי

גבעת ברנר

הקיבוץ הכי גדול לשעבר בארץ ובעולם, מציע לקבוצות מטיילים ואורחים ביקור במרכז ההיסטורי, שכולל הצצה אל שוכן יונים צה"לי מהסוג ששימש השראה לספר "יונה ונער"

פסיפס עונות השנה, מבוסס על ציור של האמן אריה חצור, על מגדל האסם

שוכן יונים צה"לי, מבנה מלבני בן ארבעה חדרים, היחידי ששרד ושחזר

תערוכה של טרקטורים ישנים משופצים ומכונות חקלאיות

מאכלס עבודות של הפסל יעקב לוצ'נסקי. סיוורנו מסתיים כמתבקש בבית העלמין. בחלקה הישנה מצבות זהות – בכל זאת קיבוץ, אבל אחת מהן קצת בולטת: זו של יצחק שדה, מפקד הפלמ"ח. אני נזכר בכיוגרפיה שלו, שכתב ההיסטוריון ריון צביקה ררור מלוחמי הגטאות, "מצביא ללא שררה". על מצבתו נכתב: "חוצב, אמן ורע, מצביא – חלוץ בהתגוננות. במאבק ובשח"רור". לידו נחה אשתו השלישית מרגוט, שהייתה מספר שנים חברת גבעת ברנר, מחלוצות הצילום בארץ. על לוח המנציה חברים שנפטרו או נהרגו במרחקים, מו"פיע שמו של חבר הקיבוץ אנצו סירני, הצנחן השליח שהתעקש על גיוסו למשימה למרות גילו הגבוה

למולדך (הוא היה אז בן 41), הגיע למולדך תו איטליה, ונרצח על ידי הגרמני נים במחנה דכאו. זקס מזכיר לנו, שבפילוג עזבה קבוצה גדולה של "איחודניקים" מחברי גבעת ברנר אל הקיבוץ השכן נצר בוכנוולד, שרק אחר כך הוסב שמו לנצר סירני. במעלה הדרך אל כתובת ההנצחה לאנצו – קברם המשו"תף של דניאל, בנם של אנצו ושל עדה, וכלתו עופרה, שנספו באסון הפייפר במעגן בשנת 1954. בדרכנו חזרה לקיבוץ, אנו מבי"חינים במבנים בסגנונות ובגד"לים שונים, אבל זה כבר שייך לסיור אחר שמנחה זקס – בדגש אדריכלות, שכולל בתים בסג"נון הבאוהאוס ואחרים שנבנו כאן במהלך שנות ההקמה וההתרחבות. יש בשביל מה לחזור!

עלי קדם

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה מבורכת: קיבוצים ותיקים משקמים ומחיים את מרכז היישוב הישן, והופכים אותו למעין מרכז מבקרים מודרך. כדי שזה ייקרה, יש צורך בשני תנאים: היסטוריה מקומית, וחבר – רצוי מבוגר, לא חובה – שמכיר, אוהב ויודע לספר את סיפורי המקום. את התבלין המיוחד או הערך המוסף יכולים לספק אמן מקומי, מוזיאון לחפצים ישנים, או מבנה מרשים. בגבעת ברנר מתקיימים כל התנאים, כך גילינו לאחרונה בסיור שערכנו במקום.

דוד זקס, בן משק ליד 1941, מדריך קבוצות שמגיעות ללמוד על תולדות היישוב

גבעת ברנר נוסד בשנת 1928. ביום האחרון של סוכות השנה חגגו שם את יובל ה-90. דוד זקס, בן משק ליד שנת 1941, מספר לנו שהאירוע, כמו גם שימור "מתחם תרבות ומורשת" במרכז הקיבוץ, הנם פרי שיתוף פעולה בין כ-500 החברים, 200 הבנים החוזרים, 200 תושבים בהרחבה ולא מעט בנות ובנים שעזבו וממשיכים להיות מעורבים ותורמים. זקס, בעל תואר שלישי במדעי החיים, מורה ומחנך לשעבר וכיום מרצה, מדריך קבוצות שמגיעות ללמוד על תולדות היישוב. הצטרפנו לקבוצה (של גמלאים, אלא מה) שצעדה בשבי"לי המשק ושמעה מפיו את סיפורי המקום.

גבעת ברנר מנה בשיאו 980 חברים (!) וקרוב ל-2000 נפש, והיה אז הקיבוץ הגדול בארץ ובעולם. כיאה לנציג של תנועת "הקיבוץ המאוחד" היו פה כמה מפעלי תע"שייה – מיצים וריבות, נגריה, מו"צרי מתכת ועוד – שכולם נעלמו מהנוף כחלק מהמשבר הכלכלי של שנות ה-80. במרכז המשקי הישן, צופה אל חדר האוכל הדו-אגפי, ניצב "האסם", שמילא את תפקידו רק מספר שנים, ואחר כך תפקד כמתחייב כפאב וכדיסקו. על מגדל האסם מתנוסס פסיפס עונות השנה, שמבוסס על ציור של האמן אריה חצור. אשתו של חצור, מספר לנו זקס, שהייתה גננת, ביקשה שיצייר

וכיום הבית והגן מצפים לשיפוצם, ויהפכו אולי לבית לגיל הזהב.

זקס מוביל אותנו ל"מתחם תרבות ומורשת" שבו מרוכזות כמה מנ"קודות העניין המרכזיות מבחינת היסטוריה ואד"ריכלות. ה"היילייט" של המקום הוא שוכן יונים צה"לי משוחזר, ונבנה מיד: לא מדובר בשוכן על-עמוד הרגיל, אלא במבנה מלבני בן ארבע עה חדרים, שאיכלס יוני דואר. השימוש ביונים למטרות ביטחוניות החל כזכור בימי מחתרת ניל", נמשך במאורעות חמת העצמאות הוחלט להגביר ולמסד את הנושא. 70 שובכים כאלה נבנו ברחבי הארץ, בעיקר בקיבוצים ובמושבים, וזה של גבעת ברנר הוא היחיד ששרד ושוחזר. במקור, מספר זקס, עבד אחד החרדים ל"חדר חולים" עבור יונים פצועות.. החיילים היונאים לנו באוהל ליד המבנה. יוני השר בכ הן שבישרו לחברי המשק כי שלושה מחבריהם, בהם נער בן 17, נפלו בקרב בשיט (כיום מושב גד"רות – יישובי עשרת) ב-30.3.1948. כל הסיפור מחזיר אותנו כמובן לספרו של מאיר שלו "יונה ונער". זקס מעיר שהמאורעות המוזכרים בספר הם פרי הבדיון והדמיון, אבל יש גם עובדה אחת נכונה: בספר מוזכר היונאי שמעון הנדלר, שהיה חבר גבעת ברנר, ושימש, בדרגת רס"ן, כמפקד היונאים והיונים של צה"ל.

מתחם תרבות ומורשת טובל בחורשה יפה ומוקף בדשא. במ"רכוז הווילה של השופט היהודי שוויצרי זקס (אין קשר משפחתי), שרכש כאן אדמות פרטיות וגם בנה לעצמו בריכת שחייה. לידו תערו"כה מרהיבה של טרקטורים ישנים משופצים ומכונות חקלאיות. חברי הקיבוץ שלמה ויטנברג וצפרי"מרגלית, יחד עם מתנדבים משו"געים לדבר, דואגים שהכלים יהיו במצב עבודה. שלמה אחראי גם על "מוזיאון אוצרות", ובו אוסף של חפצים נוסטלגיים מהימים ההם. לידו, מבנה בעל עיצוב מיוחד

לילדים את גלגל העונות. הציור שכב במשך שנים באחד המחסנים עד שהתגלה, והוחלט לשחזר ולה"ציב אותו במקומו הנוכחי, כשהוא מקיף שער ענק שהותקן על ידי גלי חצור, נכדו של הצייר. ליד האסם, חדר המחלבה שהפך לימים למשרד הרב"ש, והאורווה, שנבנתה מאבן כורכר מחוזקת בדבש, זכר לימים בהם ענף תובלה גדול הת"בסס על סוסים ופרדות, שהובילו את כדי החלב ותוצרת המטעים אל "תנובה". בסמוך, מבנה בעל חזות תעשייתית נבנה ב-1938 כמחסן, וכיום – "מוזיאון האוצרות". במקום זה התכנסה ועידת קיבוץ המאוחד ב-1943, והמתכנסים שמעו לרא"שונה מפליטים שהגיעו "משם" על נוראות השואה.

על גבעה מוקפת עצים ניצב לו "בית ישע" – בית ההבראה הראשון בתנועה הקיבוצית. בשנות ה-20 של המאה הקודמת נפגשו ברחו"בות שתי חברות – ישע סמפטר ולאה ברלין, שהגו רעיון – להקים בית החלמה עם תפריט צמחוני. חברי גבעת ברנר הסכימו לקלוט את השתיים לחברות, וכך הוקם הבית ולצדו גן. בין דיירי הבית היו יהודים מן התפוצות, חיילים בריטיים, ולימים – פצועי מלחמת השחרור. הבית הציג גם תרבות, ערבי שירה והרצאות. בשנות המ"דינה נפשו פה ותיקי ההסתדרות, אבל לאחר מכן נסגר המוסד, הח"דרים שימשו חיילים וסטודנטים,

גידול מטילות ללא קבלת מכסה

בשל תקלה, נקבעו התקנות המסדירות את המכסות לגידול עופות להטלת ביצי מאכל ל-2018, שלושה ימים לאחר שפג תוקף תקנות 2017. בעלי חווה אורגנית ניצלו פער זמנים זה והעבירו חמש מאות מטילות ללול חופש שבנו, ואחר כך פנו למועצת הלול שתאשר להם לשווק את הביצים. הם נענו בשלילה והעניין התגלגל לפתחו של בית המשפט

משרדי מלווה מזה שנים רבות את העוסקים בענף הלול על כל שלוחותיו. אגלה לכם "סוד", חלק מהקיבוצים הפכו ללקוחותי בעיניינים שונים ומגוונים הנוגעים לקיבוץ לאחר שבאו להתייעצות הקשורה לענף הלול. כמי שמלווה את הענף אני מודעת לתסכול שחשים מגדלים רבים, מהעוברה כי שלוחת ההטלה מתנהלת כ"שוק סגור". למעשה, ענף ההטלה (ביצי מאכל), לצד ענף החלב, הוא אחד משני ענפי החקלאות היחידים המוסדרים כיום תחת משטר של תכנון כולל תוך הקצאת מכסות ייצור. למעט מקרים חריגים שנקבעים בתקנות מירי שנה, לא יכול אדם מן היישוב לרכוש מכסה לגידול עופות להטלת ביצי מאכל. מכסות אלו ניתנות להעברה, ככלל, רק בין בעלי מכסות קיימים בלבד. לכן, היות וחל איסור על גידול עופות להטלה ללא קבלת מכסה, לפנינו שוק סגור שלא ניתן להיכנס אליו.

אולם, בשנת 2018 הייתה תקלה, והתקנות המסדירות את המכסות, המפורסמות לקראת כל שנה, נכנסו לתוקף רק ביום 3.1.2018, כשלושה ימים לאחר שפג תוקף תקנות 2017, כך שלתקופה קצרה לא היו בתוקף תקנות הקובעות מכסה ארצית. בעלי חווה אורגנית באזור כפר ויתקין, ניצלו פער זמנים זה והעבירו בשעות הערב של ה-1.1.2018 חמש מאות מטילות ללול חופש שבנו מבעוד מועד ושאושר לגידול פטמים. זאת, לאחר שבשנים 2016-2017 נדחו בקשותיהם לקבלת מכסת גידול מטילות. כשפנו המגדלים אל המועצה לענף הלול על מנת לקבל "מספר מגדל" שיאפשר להם לשווק את הביצים, נענו כי אכלסו את הלול שלא כדיון וכי בכוננת המועצה לפעול לפנינו.

כנגד החלטה זו של המועצה הגישו המגדלים עתירה לבג"ץ במסגרתה התבקש בית משפט לאשר מכסת גידול ושיווק ביצים, בהינתן שאי כלול הלול נעשה במועד בו טרם נכנסו לתוקף תקנות 2018. עוד ביקשו העותרים לבטל את התנאים להקצאת מכסות למגדלים חדשים בתקנות 2018, בהיותן פוגעות בחופש העיסוק של יצרני ביצים ובשל הפלייתם לרעה של מגדלים חדשים. פסק הדין בעתירה ניתן ממש לאחרונה (17.12.18) ובחתיי להביא בפניכם את עיקריו.

בראשית הכרעתו מצייין בג"ץ כי בהיבט העקרונות, העתירה משקפת אידיאולוגיה כלכלית אשר מצדדת בשוק חופשי ממכסות, משטר שבו רשאי הפרט לייצר כאוות נפשו. אלא שקביעת מכסות בענף חקלאות מסוים, היא נושא מובהק של מדיניות כלכלית-חברתית אשר מסור לרשות המבצעת. ככלל, אין דרכו של בית המשפט להכריע בנושאים מעין אלה.

בית המשפט ממשיך ומצייין כי אל מול טענות העותרים אשר תוקפים את משטר התכנון בענף הלול, עומדות טענות המשיבים (המועצה לענף הלול ושר החקלאות) לצורך בהסדרת הענף,

כדי לשמור על איזון בין ההיצע והביקוש לביצי מאכל; הגנה על רמת מחירים לצרכן, ושמירה על מקור פרנסתם של העוסקים בענף, שחלק נכבד מהם נמצאים ביישובי קו העימות בצפון. בית המשפט קובע כי שימור מכסות הייצור בידי המגדלים הוותיקים הוא מובן ואין מקום להתערבות בשיקולים הכלכליים להעדרתם בהקצאת מכסות נוספות, אשר ממילא אינה מהווה "קריטריון יחיד" בהקצאת המכסות.

עוד קובע בית המשפט כי גם אם אכלסו הלול וגידול המטילות עד ליום 3.1.2018 נעשו כדיון, החל מיום 3.1.2018, עת נכנסו תקנות 2018 לתוקף, קף, מהווה ייצור הביצים הפרה של חוק המועצה ושל תקנות 2018.

לאור דברים אלו קובע בית המשפט כי דיון העתירה להיראות.

על אף דחיית העתירה מוסיף בית המשפט כי יש לתמוך, על מה ולמה מצאו המועצה ושר החקלאות לנהל מאבק עקרוני מול המגדלים על גבן של 500 מטילות ועל חשבון משאבי הזמן השיפוי טי של בית משפט. זאת, במיוחד בהינתן הנתונים והעובדות כלהלן: פער הזמנים בפרסום המאחר של התקנות מהווה תקלה חרפתעמית, ויש להניח כי כל עוד משטר המכסות יעמוד על כנו המועצה תעמוד על המשמר למניעת תקלה מעין זו בעתיד; בפועל הוקצו רק 15 מכסות חדשות מתוך הכמות המרבית של 65 מכסות שנקבעו בתקנות 2018; הלול המדובר אינו לול סוללה וענייננו בביצי חופש שאינם תחת פיקוח מחירים, ומהווים רק 1.6% מהמכסה הארצית של ביצי מאכל (אין כיום מכסה ארצית נפרדת לביצי חופש); מדובר ב-500 מטילות בלבד, מספר שאינו רנטבילי כשי לעצמו לגידול וייצור ביצים, ואשר על פניו נועד אך להשלים את החווה האורגנית של העותרים; ומספר הביצים בהן מדובר מהווה שבריר של כמיליונית האחוזה מהמכסה השנתית של ביצי מאכל במדינת ישראל (מבלי להזכיר את יבוא הביצים מארצות הים). מכל מקום, בית משפט מצייין כי אין בדברים אלו בכדי לשנות ממסקנתו לדחות את העתירה.

לסיים נציין כי בהסכמת הצדדים נקבע כי המגדלים יהיו רשאים להמשיך בגידול 500 המטילות הקיימות עד שיבה טובה, ויהיו רשאים לתרום את הביצים לכל מוסד או גוף כפי שימצאו לנכון, בכפוף להוראות כל דין.

* בג"ץ 894/18 ירוק 2000 ד.ק. - תשומות וידע לחקלאות בע"מ נ' שר החקלאות ופיתוח הכפר (פורסם בנבו, 17.12.2018)

* המידע המופיע הוא כללי בלבד ואין בו בכדי להוות חוות דעת מוסמכת או ייעוץ מוסמך.
* "איילת רייך - משרד עורכי דין, נוטריון וגישור" מתמחה בקיבוצים, מושבים, תאגידים, בתחום המסחרי-חקלאי-מינהלי וענף הלול על כל שלוחותיו. עו"ד איילת רייך מיכאלי משמשת כבוררת וכמגשרת במחלוקות.

* אנו מזמינים אתכם לבקר באתר האינטרנט שלנו: www.ayelet-raich.co.il, ולעקוב אחרינו בפייסבוק: "איילת רייך - משרד עורכי דין נוטריון וגישור".

שורה ראשונה

הנכונות למחול, היכולת לחמול - תמצית הכול

סידור אי עבודה

במוסד החינוכי היה מקובל לעבוד במשך שעתיים לאחר ארוחת הצהריים. היו עבודות שהתבצעו במתחם המוסד, כגון בחדר האוכל ובגינות הנוי, או בענפי הקיבוץ השונים. למעטים היו מקומות קבועים, והם עוררו, כצפוי, קנאה. על פי רוב סדרן או סדרנית העבודה סידרו אותנו לעבוד על פי "הצרכים". להעדפות ולרצונות האישיים היה משקל קל - אם בכלל. המשבצת הנכספת, שאליה השתוקנו (לרבות מי שלא הודו בהשתוקקתם) היתה המשבצת שנקראה "גשם והפרעות". מתחת לשתי המ"לים המיוחלות האלה היו רשומים שמות הנערות והנערים, בני המזל ובנותיו, אשר בשל הגשם הכבוד והבוץ העמוק לא נמצא עבורם מקום לעבוד בו. הם היו משוח"רים מחובת העבודה. הדבר החשוב ביותר בשעתיים החופשיות האלה היה, האפשרות להתחיל את עשיית שיעורי הבית מיד אחרי ארוחת הצהריים ובכך להרוויח את כל אחר הצהריים פנוי. זה היה רווח נקי. מי שעלו בגורל ונכללו ברשימה מועדפת זו נקראו "כייפנים", על שום הכיף שהיו יכולים לעשות בשחרורם מהעבודה.

הרקדה

היו לי לא מעט סיבות להרגיש עצמי חריג, אבל אחת העיקריות שבהן הייתה היעדר יכולת לרקוד ריקודי עם. ריקודים סלוניים לא היוו בעיה כי הם נרקדו בחושך, ובלאו הכי לא נדרשו בהם תנועות מיוחדות. על פי רוב בנות שידעו עד כמה אני ביישן בחרו בי לרקוד עמו, כלומר לעמוד קרוב אליהן ולבצע תנועות קטנות, אצבעוניות. תמיד חשתי וחשבתי כי נגרעה ממני תכונה המאפיינת קיבוצניקים מבטן ומלידה יכולת לפזז. לכאורה לא חסר לי דבר, להוציא יכולת להעז. אני זוכר עד לאן הרחיק החשש שלי מהיוזמנות הכול באוזלת רגליי: מה יהיה, תהיתי, הם ירוץ שלום ו"כל העם ייצא לרחובות", וכמו בעת הכרזת המדינה, בשעתה, ייצאו אנשים במה שנקרא "ריקודים ומחולות". מה אעשה? כיצד אצדיק את אי הצטרפותי למעגל הרוקדים? למזלי, הסכמי השלום שנחתמו לא הוציאו אנשים לריקודים ברחובות.

משהו על חתול

פרווי קיבל מאתנו מעל ומעבר. בנינו לו מלונה, נתנו לו אספקה שוטפת של מעדני חלב ומים. לא חסר לו דבר. הוא היה שקט, כצפוי, אבל קצת מפוזר. הוא יילכל פה ושם, אבל גם זה היה צפוי, כי זה מה שעושים חתולים, אפילו חתולים שמתגוררים בתוך מלונות. אבל היה בו משהו שאולי היה צפוי ואולי היה בלתי נמנע. לפעמים הוא השתרע על הספה והשיר עליה שיער. זה היה קצת יותר מדי. הקש ששבר. יום אחד, עם כל הצער והכאב ועגמת הנפש שצפויה הייתה להיגרם ליכדינו הקטנים, אמרנו להם, בשפתם, שמיצינו. בערב, כשיחשיך טיפה, נלטף את פרווי לטוף אחרון ונשחרר אותו (אף שלא היה כלוא בביתנו) אל החושך ואל הדשאים, אל חוצות הקיבוץ. וכך היה. עוד איזה זמן נותר הד הריח הלא נעים לאף של פרווי אבל עם הזמן גם הוא פג ונמוג. לא צער בעלי חיים כללי ציער מאוד את ילדינו, אלא צער פרדתי מאתנו של פרווי. מאז, בכל פעם כשמדובר או מוצע לאמץ חתול, אנחנו אומרים לעצמנו כי אנחנו כבר אימצנו.

הכרים הרכים של השדות הירוקים

לפעמים, הם היו החברים הכי טובים שלי. תמיד שם בשבילי. תמיד נעימים לי. תמיד שקטים לי. לא ביקשתי מהם דבר, אבל הם נתנו לי את הכול: מקום לשבת בו או לשכב עליו, לעצום עיניים, לחשוב, להרגיש. ולא היה שם איש. ולא חסר לי שם דבר. ורק ביקשתי לי היום שגם מחר יישנה העונג שעניג אותי אתמוך, כאשר בעודי שוכב על הכרים הרכים של השדות הירוקים חשתי וחשבתי איזה עוד מקום בעולם יכול לאפשר לי להודות כך לעולם שברא את כל היופי הזה במיוחד בשבילי.

החטא

אני זוכר את החטא, לא את העונש, כאשר בארוחת צהריים אחת הגישו לנו קציצות תרד ואנחנו לא יכולנו לאכול אותן והטחנו אותן על הקיר. במשך שנים חשבתי כי תרד הוא סוג של קציצות. עברו המון שנים עד שגיליתי, להפתעתי, כי תרד הוא ירק. הגילוי הזה היה מסעיר כי הוא שינה לי את נקודת המבט שלי על דברים.

שורה תחתונה

שירותי הנברים היו תפוסים. נכנסתי לשירותי הנשים. כשיצאתי, יצאה גם מתא סמוך אישה והביטה עליי בפליאה ובהשתאות. נבוך, מסמיק, יצא לי המשפט: "ברוך שעשני אישה".

החלון שלך לעולם!

AGROISRAEL

המגזין החקלאי הדיגיטלי הבינלאומי הראשון מסוגו, שמביא את פאר העשייה החקלאית הישראלית אל העולם לקידום, חיזוק ומינוף הקשרים הבינלאומיים ולתועלת אבטחת המזון ברחבי העולם.
בשיתוף פעולה עם המוסדות והארגונים החקלאיים וביניהם:
משרד החקלאות, מש"ב, סינדקו, מכון וולקני, שה"מ, יק"א, לשכת המסחר ישראל אמל"ט, מכון הייצוא, הפקולטה לחקלאות ועוד.

ישמש מנוף לחיזוק שיתופי פעולה בינלאומיים ולקידום העשייה הישראלית בכלל והייצוא החקלאי בפרט.

יעסוק בידע, בחדשנות ובפיתוחים הטכנולוגיים של ענפי החקלאות הישראלית המתקדמת בעולם.

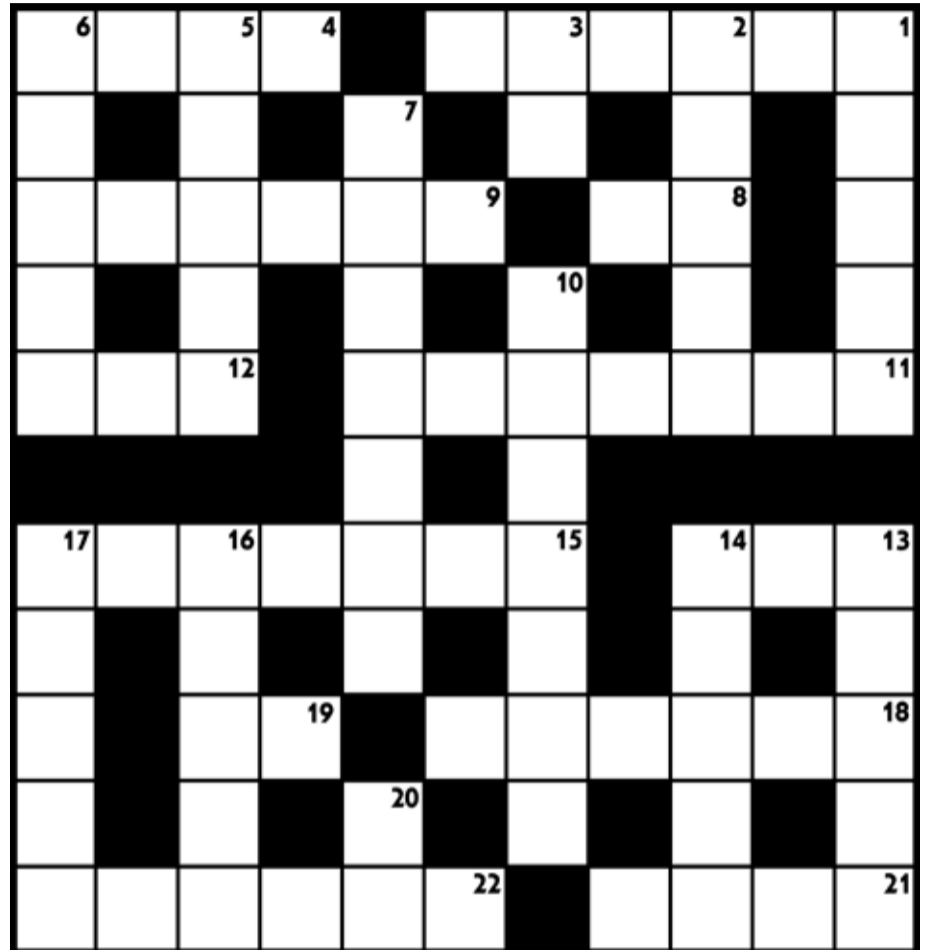
יופץ חינם לכל העוסקים בחקלאות ברחבי העולם, לשגרירויות ולארגוני סיוע בינלאומיים, כך שיכירו מקרוב את פאר העשייה הישראלית.

אנו פונים,
לכל הגופים הציבוריים, ארגונים וחברות עסקיות, שמעורבים בפיתוח החקלאות הישראלית ובתעשייה הענפה שהתפתחה סביבה, להטביע חותמכם במגזין.

למידע ולתיאום פגישה:
טלפון: 073-2369058 info@agroisrael.net
ייזום וניהול, עדנה זיו מנהלת עיתוני המרחב הכפרי

תשבץ היגיון מס' 293

מאוזן:

1. יכולת טבעית בגלל סטון (6); 4. המבצע כולל מתכת (4); 8. ראו 12 מאוזן; 9. מבנה תורשתי צמוד בדקדקנות לצמיג (6); 11. אלה שמתעדים עצמם מחקו מקומות בילוי (7); 12. (עם 8 מאוזן) השתקת טייל שהחביא משהו (5); 13. פלינסטון עקשן (3); 15. החיבור בין אמין לאחונה מושלם (7); 18. לנקות היטב את הקיבוץ שעומד שומם מאדם (6); 19. (עם 3 מאוזן) מלך סירת (4); 21. הנה בן שמעון הקונסרבטיבי (4); 22. מקשטות פנים עבור בדלים (6).

מאונך:

1. הפרעצלים הם כמו בני אותם הורים (ש) (5); 2. את ואני ישבנו לדרינק (5); 3. ראו 19 מאוזן; 5. גוזרת שיער בשעות החשוכות של יום רביעי (5); 6. אם היית מפנה הצידה היית חמה מאוד (5); 7. רכש ממנה קריטריון (4,3) (ע"פ יגאל פרנקל); 10. היא ציור בנוסח שונה (7); 13. המאהבת הורתה למחודק להגיע (5); 14. אמירת מילים של מישהו טיפש במידה רבה (5); 16. סיפור בעל רובד נסתר הופך בלי אלוהים לפוליטיקאי עבר (3,2); 17. ביות בירת הנגב חיסל את רטיבותן (5); 20. עיר גדולה, חדר קטן (2).

בשבוע שעבר פורסם תשבץ שגוי, עמכם הסליחה.

תשובות לתשבץ הקודם, מספר 292:

מאוזן: 1. וולגרי; 4. מקנא; 8. דר; 9. גל גדות; 11. אתיופיה; 12. הגה; 13. ארג; 15. נצר סרני; 18. מחילות; 19. מת; 21. גמיש; 22. קורקבן.
מאונך: 1. וידוא; 2. למדתי; 5. קודמה; 6. אסתמה; 7. מלח הארץ; 10. אפסנאות; 13. אלמוג; 14. גלילי; 16. ריתוק; 17. ישנתן; 20. אורז.

רשימת נפטרים

נר זיכרון

רשימת נפטרים לחודשים
יולי 2018 - נובמבר 2018

חודש יולי

26.07.2018	05.08.1944	עין שמר	חגית גרוסמן
------------	------------	---------	-------------

חודש אוגוסט

31.08.2018	27.08.1970	בית אלפא	שי שגב
28.08.2018	27.08.1970	גת	תמר לוי
24.08.2018	31.03.2017	שמרת	שחר סלע
31.08.2018	09.03.1951	בית קמה	נורית שמיר
30.08.2018	24.01.1931	מעברות	רותי גרינבלט
28.08.2018	23.10.1935	מסילות	יורי שילון
07.08.2018	01.01.1936	מסילות	יוסף אזולאי
13.08.2018	24.12.1924	שמרת	שלמה דגן
14.08.2018	06.06.1951	בית זרע	רות קורנגולד

חודש ספטמבר

04.09.2018	29.11.1940	אילון	רחל חרמוני
07.09.2018	21.09.1983	עין המפרץ	לילך אלברג/ביטון
29.09.2018	21.10.1941	כפר מנחם	יוסף(יוסלה) יודוביץ
21.09.2018	31.12.1933	משמר העמק	יעל הרפז
18.09.2018	14.05.1936	עין המפרץ	רות סוקר
14.09.2018	14.05.1921	גיר דוד	רבקה צ'סלר
10.09.2018	06.05.1952	רמות מנשה	ליאת ילס
23.09.2018	31.12.1937	גת	רות פורת

חודש אוקטובר

17.10.2018	13.07.1947	רוחמה	עדה עריף
18.10.2018	02.02.1933	כיסופים	דוד ביננפלד
28.10.2018	10.11.1924	בית זרע	אסתר פריד
06.10.2018	05.07.1927	כפר מנחם	רחל נועם
17.10.2018	09.02.1933	גת	מלכה יערי
26.10.2018	29.06.1942	יד מרדכי	משה-מוסא בר סמך
27.10.2018	25.02.1967	גת	גליה בן אהרון

חודש נובמבר

03.11.2018	01.01.1937	מענית	זהבה צרפתי
03.11.2018	28.07.1937	מענית	אברהם(אבי) נוימן
01.11.2018	13.12.1954	עין השופט	שלמה רובין
10.11.2018	31.07.1927	מענית	עליזה גושן
20.11.2018	21.01.1938	עין החורש	יורם גילת
22.11.2018	15.05.1940	געש	שולה סלוצקי
20.11.2018	11.02.1930	עין השופט	עמירם מזן

ניתן למסור את הפרטים בדואר רגיל, פקס' או דוא"ל.
הכתובת: ארכיון יד יערי, גבעת חביבה, ד.נ. מנשה, מיקוד 37850.
פקס'. 04-6309306, דוא"ל: yariarch@givathaviva.org.il

יהי זכרם ברוך

הלווה הירוק

הלווה המופץ בכל הקיבוצים

073-2369058

הרפת והחלב קו לתושב **הזמן הירוק** **יבול שיא**

רוצה לפרסם?
שטח זה יכול להיות שלך!
לפרטים
073-2369058

יבול שיא החודש ב

אחי סיטבון, מגדל ירקות בישוב דקל:

"ראש הממשלה צריך לפטר את שר האוצר אם כחלון יחתום על עסקאות יבוא ירקות לחגי תשרי"

בתגובה על תחקיר BBC שקבע כי 160 תאילנדים מתו בישראל בשש השנים האחרונות: אבשלום וילן, מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל: "הסרט היה מגמתו וחד צדדי"

הכל רק **יבול שיא**: ירחון החקלאות המזביל של ישראל

ועוד שפע כתבות מרתקות ובלעדיות לקבלת הירחון במייל: יורם טביבי | מנהל עיתון "יבול שיא" נייד: 052-2773132 | משרד 08-9159981 | פקס: 08-8690288 דוא"ל: yoram.tabibi@tmags.co.il

עירית פרידמן גרשה 65 רמת גן. הייתי מורה. מבקשת להכיר נחמד מתעניין רגיש מטייל מאזור מגור. 050-2361136

טיולים לחו"ל
טיול להודו בעת פסטיבל הקומבה מלה
בעיר אלהבאד. 13 ימים, יציאה: 23/2/19.
טיול להודו (אזור רג'סטאן) בעת פסטיבל הצבעים (ההולי)
14 ימים, יציאה: 15/3/19.
לפרטים: איתי שביט - 050-5755200 או "עולם אחר" - 999-708-1700
www.awt.co.il

קראוונים
מכירת חיסול! אתר קרואונים במחירים מפתיעים ומיוחדים. 052-2796686
*צימרים זריחה בגלובע 052-2358554

מבנים ניידיים
זכאי לצימר בע"מ
בתי עץ לכל מטרה - צימרים, דיור, משרדים ועוד.
גגות רעפים - בניה / חיזוק, פרגולות, דקים, תוספות בניה מעץ, ריהוט גן וכו'.
נסיון של 18 שנה בהתיישבות העובדת, איכות ואמינות ללא פשרות.
מושב כפר ברך, 052-4658888
www.zakai-le.com

היכרויות
משרד הכרויות רעות לאכזריות/ת במשרדי ניתן להכיר בני זוג ששואפים להיות מאושרים. חוקים/ת גרושים/ת אלמנים/ת אתם אלה שהשליטה המלאה על חייכם להגשים שינוי משמעותי בחייכם, זמן לחייכם אושה, אל תשארו לבד. רכזו את החשיבה שלכם בחשיבה חיובית ליצור שינוי משמעותי בחייכם. להיות מאושרים, להכיר ב/ת זוג לחיים לקצר את התהליך בעזרתנו ניצור שינוי משמעותי בחייכם ונגיע למטרה. מומחית להכרויות: הורים מודאגים שילדיהם לא מצאו עדיין זוגיות כלבנם. המאגר מהצפון עד לדרום מלם נבדקים על ידי תעודת זהות **לפרטים: מנהלת המשרד רעות הכרויות 052-4403890 כתובתי באינטרנט www.rdatihg.co.il**

אלמנה פלוס 1 נאה מאוד עצמאית מבוססת עם תכונות אופי טובות ממושב ליד חיפה מעוניינת להכיר בחור נאה עם תכונות אופי טובות עד גיל 55 לפרטים **לפנות לרעות 052-4403890**
בן 77 מקיבוץ באזור חדרה נאה בעל אישיות מקסימה, גבר עם המון נתינה רגש וסוגות רציניות מעוניין להכיר חברה לחיים נאה לבבית חייכנית שפנויה לזוגות רצינית מאזור קיסריה והסביבה לפרטים **052-4768659**

דרושים

לקיבוץ בית הערבה (20 דקות מירושלים) קרו/ה/
מנהל/ת חינוך
(חינוך פורמלי - גילאי 5-0 וחינוך בלתי פורמלי - כל הגילאים)

- בעל/ת נסיון בניהול חינוך - חובה
- בעל/ת נסיון בניהול חינוך בקיבוץ - יתרון
- עדיפות לבעלות/י תואר ראשון והכשרה חינוכית

לפרטים נוספים: הילה - 050-3010975
קו"ח למייל: masha@bet-haarava.org.il

לקיבוץ נירים דרושה/ה
מנהל/ת משאבי אנוש
בחצי משרה
קו"ח למייל: jobs@nirim.co.il

מעוניין לפרסם בלווה הירוק?

לפרטים: kav_daf@tmags.co.il
0732369058

אם יש לך מקום בלב בשבילו בטוח יש לך מקום בבית יותר מ-200 כלבים וחתולים רוצים לכאן הביתה

הכלבייה נמצאת בכניסה לכפר רות

תנו לחיות לקיות

לפרטים: 050-5548370 03-6241776 www.letlive.org.il

מבצע ענק לקיבוצים!

שנות אחריות + כיסוי גשם מתנה

בכפוף לתקנון החברה | בתוקף עד 31.12.18

3

קנו
קלנועית
תוצרת
merits
וקבלו:

ימים
אחרונים
למבצע

חדרה ואזור הצפון

אזור צפון וגליל מערבי
רודין לבאי 052-4660870
אזור העמקים
רני רונן 050-5999739
אזור חדרה
יעקב דגני 052-8511386

משרד ראשי
04-6070134

www.clubcar.co.il

אזור המרכז והדרום

1-700-705-557

www.nayadut.co.il